

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 8. 7. 2025
SWD(2025) 925 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Správa o právnom štáte 2025 Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku

Spríevodný dokument

**Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a
sociálnemu výboru a Výboru regiónov**

Správa o právnom štáte 2025 Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii

{COM(2025) 900 final} - {SWD(2025) 901 final} - {SWD(2025) 902 final} -
{SWD(2025) 903 final} - {SWD(2025) 904 final} - {SWD(2025) 905 final} -
{SWD(2025) 906 final} - {SWD(2025) 907 final} - {SWD(2025) 908 final} -
{SWD(2025) 909 final} - {SWD(2025) 910 final} - {SWD(2025) 911 final} -
{SWD(2025) 912 final} - {SWD(2025) 913 final} - {SWD(2025) 914 final} -
{SWD(2025) 915 final} - {SWD(2025) 916 final} - {SWD(2025) 917 final} -
{SWD(2025) 918 final} - {SWD(2025) 919 final} - {SWD(2025) 920 final} -
{SWD(2025) 921 final} - {SWD(2025) 922 final} - {SWD(2025) 923 final} -
{SWD(2025) 924 final} - {SWD(2025) 926 final} - {SWD(2025) 927 final} -
{SWD(2025) 928 final} - {SWD(2025) 929 final} - {SWD(2025) 930 final} -
{SWD(2025) 931 final}

ZHRNUTIE

Od vydania správy z roku 2024 vedie Slovensko s Komisiou intenzívny dialóg s cieľom vyriešiť zistené výzvy. Úsilie v tejto oblasti pokračuje. V tejto súvislosti bola v druhej polovici roka 2024 prijatá séria zmien trestných kódexov s cieľom upraviť predchádzajúce zmeny a zosúladiť tieto právne predpisy so smernicou o ochrane finančných záujmov EÚ. Vláda navrhla novely zákonov v oblasti súdnictva zavádzajúce rôzne zmeny, z ktorých niektoré z týchto zmien zainteresované strany vítajú, keďže sa nimi rieši efektívnosť súdov. Opätovne sa nimi zavádzajú aj odmeny pre sudcov a menia sa pravidlá hodnotenia. V návrhu zmien sa takisto navrhuje zaviesť druhostupňové preskúmanie disciplinárnych rozhodnutí týkajúcich sa sudcov, prokurátorov, notárov a exekútorov a zároveň sa posilňuje úloha Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“). Zvažujú sa opatrenia na zabezpečenie dostatočných záruk nezávislosti, pokiaľ ide o odvolávanie členov súdnej rady, ale žiadne formálne kroky sa zatiaľ neprijali. Hoci sa vďaka zmenám trestných kódexov zavedeným minulý rok objasnili niektoré procesné aspekty týkajúce sa trestnoprávnej zodpovednosti za súdne rozhodnutia a vláda naznačila otvorenosť k ďalším legislatívnym opatreniam, stále je potrebné dosiahnuť ďalší pokrok pri zavádzaní dostatočných záruk. Niektoré výzvy, ktoré zainteresované strany uvádzali v súvislosti s vykonávaním súdnej mapy zreformovanej v roku 2023, sa plánujú riešiť. Reformou sa rozširuje prístup k bezplatnej právnej pomoci na väčšiu časť spoločnosti, pričom prebieha úsilie o digitalizáciu. Justičný systém stále čelí výzvam na zefektívnenie, a to najmä v správnych veciach.

Hoci reforma trestného práva z roku 2024 bola v záujme zosúladenia s právom EÚ prepracovaná existujú ďalšie aspekty, ktoré stále vyvolávajú osobitné obavy v oblasti boja proti korupcii. Zároveň sa zdá, že pôvodne zistené riziká sa naplnili, keďže viaceré prípady veľkej korupcie boli premlčané alebo preklasifikované len na priestupky. V dôsledku zrušenia špecializovaných subjektov boja proti korupcii (Národnej kriminálnej agentúry a Úradu špeciálnej prokuratúry) sa vyšetrovania, ktoré boli presunuté na iné orgány, oneskorili a výrazne poklesol počet prípadov korupcie. Generálny prokurátor naďalej rušil rozhodnutia prokurátorov, ktoré sa považovali za nezákonné, a to aj v prípadoch korupcie na vysokej úrovni, pričom generálny prokurátor môže takéto prípady opätovne pridelovať a môže dávať priame pokyny. Pripravuje sa nová Národná protikorupčná stratégia na roky 2024 – 2029 a príslušný akčný plán, v súvislosti s ktorými majú prebehnúť medzivládne konzultácie. K počiatočnému vývoju došlo v oblasti posilnenia prevencie konfliktu záujmov. Do návrhov sa ešte majú premietnuť politické záväzky zaviesť legislatívne iniciatívy týkajúce sa lobizmu alebo majetkových priznaní.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o mediálnych službách, má za cieľ rozšíriť právomoci národného regulátora. Zrušenie predchádzajúceho verejnoprávneho vysielateľa a zriadenie nového subjektu naďalej vyvoláva obavy o autonómiu verejnoprávnych médií. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám sa novelizoval s cieľom zaviesť dodatočné podmienky pre prístup k informáciám v určitých prípadoch. Na zlepšenie bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov neboli prijaté žiadne opatrenia, pričom zainteresované strany konštatujú, že v tejto oblasti došlo k zhoršeniu.

Naďalej vyvolávajú obavy postupy, ktorými sa obchádza zapojenie zainteresovaných strán do procesu tvorby právnych predpisov, a časté využívanie skráteného legislatívneho konania. Prostredie občianskej spoločnosti čelí ďalšiemu tlaku a nové povinnosti týkajúce sa podávania správ a zverejňovania informácií predstavujú pre organizácie občianskej spoločnosti dodatočnú záťaž.

ODPORÚČANIA

Pokiaľ ide o odporúčania uvedené v správe o právnom štáte 2024, Slovensko celkovo dosiahlo:

- žiadny pokrok v zavádzaní opatrení na zabezpečenie toho, aby sa na členov Súdnej rady – a to najmä na tých, ktorých nezvolili sudcovia – vzťahovali dostatočné záruky nezávislosti, pokiaľ ide o ich odvolanie, pričom sa majú zohľadniť európske normy týkajúce sa nezávislosti súdnych rád.
- obmedzený pokrok v zabezpečení, aby boli zavedené a riadne dodržiavané dostatočné záruky pre prípady, keď sudcovia musia niesť trestnoprávnu zodpovednosť za trestný čin „ohýbania práva“ v súvislosti so svojimi súdnymi rozhodnutiami.
- určitý pokrok v posilňovaní právnych predpisov o konflikte záujmov a žiadny pokrok v predkladaní návrhov na reguláciu lobizmu a majetkových priznaní.
- žiadny pokrok v zabezpečovaní účinného a nezávislého vyšetrovania a stíhania prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov, a to aj predchádzaním neprimeranému zasahovaniu do takýchto prípadov a obmedzením využívania právomocí generálneho prokurátora na rušenie konečných rozhodnutí vyšetrovateľov a prokurátorov,
- žiadny pokrok v posilňovaní pravidiel a mechanizmov s cieľom obnoviť nezávislé riadenie a redakčnú nezávislosť verejnoprávnych médií a zvýšiť ich ochranu s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa verejnoprávnych médií.
- žiadny ďalší pokrok v procese vytvárania legislatívnych a iných záruk v záujme zlepšenia fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní, s prihliadnutím na európske normy v oblasti ochrany novinárov.
- žiadny pokrok v zabezpečení účinných verejných konzultácií v procese tvorby právnych predpisov, ako aj zapojenie zainteresovaných strán do tohto procesu a snažilo sa zabrániť nadmernému využívaniu skrátených legislatívnych konaní.

Na základe týchto skutočností a s prihliadnutím na ďalší vývoj, ku ktorému došlo za referenčné obdobie, a pripomínajúc popritom aj príslušné záväzky prijaté v rámci plánu obnovy a odolnosti, ako aj príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra sa Slovensku odporúča:

- zaviesť opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na členov Súdnej rady – a to najmä na tých, ktorých nezvolili sudcovia – vzťahovali dostatočné záruky nezávislosti, pokiaľ ide o ich odvolanie, pričom sa majú zohľadniť európske normy týkajúce sa nezávislosti súdnych rád.
- zabezpečiť, aby boli zavedené a riadne dodržiavané dostatočné záruky pre prípady, keď sudcovia musia niesť trestnoprávnu zodpovednosť za trestný čin „ohýbania práva“ v súvislosti so svojimi súdnymi rozhodnutiami.
- predložiť návrhy na reguláciu lobizmu, posilniť systém podávania a overovania majetkových priznaní a pokračovať v prebiehajúcom úsilí o reformu pravidiel konfliktov záujmov.
- zabezpečiť účinné a nezávislé vyšetrovanie a stíhanie prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov, a to aj predchádzaním neprimeranému zasahovaniu a obmedzením využívania právomocí generálneho prokurátora na rušenie konečných rozhodnutí vyšetrovateľov a prokurátorov,

- posilniť pravidlá a mechanizmy s cieľom obnoviť nezávislé riadenie a redakčnú nezávislosť verejnoprávnych médií a zvýšiť ich ochranu s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa verejnoprávnych médií.
- pokročiť v procese vytvárania legislatívnych a iných záruk v záujme zlepšenia fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní, s prihliadnutím na európske normy v oblasti ochrany novinárov.
- zabezpečiť účinné verejné konzultácie v procese tvorby právnych predpisov a zapojenie zainteresovaných strán do tohto procesu, a to aj riešením častého využívania skrátených legislatívnych konaní.

I. JUSTIČNÝ SYSTÉM¹

Nezávislosť

Úroveň vnímanej nezávislosti súdnictva na Slovensku je **nad'alej veľmi nízka, a to v širokej verejnosti aj medzi podnikmi**. Úroveň nezávislosti súdov a sudcov vníma v roku 2025 ako „pomernie dobrú alebo veľmi dobrú“ celkovo 32 % širokej verejnosti a 34 % podnikov². Vnímaná nezávislosť súdnictva v širokej verejnosti sa oproti roku 2024 mierne znížila (33 %), ale v porovnaní s rokom 2021 (28 %) sa zvýšila. Vnímaná úroveň nezávislosti súdnictva medzi podnikmi sa v porovnaní s rokom 2024 mierne zvýšila (33 %) a v porovnaní s rokom 2021 sa zvýšila (30 %).

V druhej polovici roka 2024 bola prijatá séria zmien trestných kódexov s cieľom upraviť predchádzajúce zmeny a zosúladiť právne predpisy so smernicou o ochrane finančných záujmov EÚ³. V správe z roku 2024 sa uvádza, že významné zmeny trestných kódexov boli prijaté v skrátrenom legislatívnom konaní bez toho, aby sa zainteresovaným stranám poskytla možnosť riadneho pripomienkovania⁴. Komisia vyjadrila vážne obavy v súvislosti s obsahom reformy⁵ vrátane vplyvu zníženia trestných sadzieb a skrátenia premlčacích lehôt na účinnosť boja proti korupcii, a to aj pokiaľ ide o ochranu finančných záujmov EÚ. Po rozsiahlych konzultáciách medzi slovenskou vládou a Európskou komisiou prijal slovenský parlament v decembri 2024 dodatočné zmeny, ktorými sa zabezpečilo zosúladenie so smernicou o ochrane finančných záujmov EÚ (ďalej len „smernica o ochrane finančných záujmov“)⁶.

Vláda navrhla novely zákonov v oblasti súdnictva, ktorými sa zavádzajú zmeny týkajúce sa pridelenia zdrojov, pričom zainteresované strany niektoré z týchto zmien vítajú, keďže sa nimi rieši efektívnosť súdov⁷. V záujme zvýšenia efektívnosti⁸ sa zmenami, o ktorých sa v súčasnosti rokuje v parlamente⁹, stanovuje najmä možnosť dočasného pridelenia hosťujúceho sudcu z okresného na krajský súd na základe žiadosti predsedu krajského súdu a na základe rozhodnutia súdnej rady. Zainteresované strany vo všeobecnosti rozšírené využívanie tohto ustanovenia vítajú ako riešenie nahromadených nevyriešených prípadov na súdoch¹⁰. Avšak na rozdiel od už existujúceho dočasného pridelenia na okresné sudy, ktoré podlieha taxatívne zoznamu kritérií, podmienky

¹ Prehľad inštitucionálneho rámca za všetky štyri piliere je k dispozícii na [tejto stránke](#).

² Obrázky 50 a 52 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025 a obrázky 49 a 51 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2023. Vnímaná miera nezávislosti súdnictva má tieto kategórie: veľmi nízka (menej ako 30 % respondentov vníma nezávislosť súdnictva ako pomernie dobrú a veľmi dobrú); nízka (30 – 39 %), priemerná (40 – 59 %), vysoká (60 – 75 %), veľmi vysoká (viac ako 75 %).

³ Zmeny z 8. februára 2024 boli v súvislosti s finančným záujmami EÚ novelizované aj 16. júla 2024, 11. septembra 2024 a 17. decembra 2024.

⁴ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 4 a nasl.

⁵ Obavy vyjadrila aj hlavná európska prokurátorka a Európsky parlament. EPPO (2023), Európsky parlament (2024).

⁶ Pozri aj pilier II ďalej v texte.

⁷ Vládny návrh zákona č. 816, ktorým sa menia a dopĺňajú tieto zákony: zákon o sudcoch a prísediacich, zákon o súdnej rade, zákon o disciplinárnom poriadku najvyššieho správneho súdu a zákon o súdoch.

⁸ Vláda SR (2025), s. 1.

⁹ Poslanecký návrh zákona, parlamentná tlač 816.

¹⁰ Návšteva Slovenska, najvyšší súd, najvyšší správny súd. Dočasné pridelenie na súd vyššieho stupňa bude slúžiť aj ako základ na povýšenie. Návšteva Slovenska, Združenie sudcov.

dočasného pridelenia na súd vyššieho stupňa nie sú jasne vymedzené¹¹. Zmenami sa tiež zavádza možnosť, aby sudca v prípade potreby získal policajnú ochranu aj pri výkone práce mimo priestorov súdu. Zainteresované strany privítali túto navrhovanú zmenu, ktorej cieľom je zvýšiť bezpečnosť sudcov¹².

Návrhom zmien zákona o sudcoch sa tiež opätovne zavádzajú odmeny pre sudcov a menia sa pravidlá hodnotenia. Vláda tiež navrhla zmeny pravidiel hodnotenia sudcov, ktorými sa zvyšujú právomoci súdnej rady vo vzťahu k hodnotiacim komisiám a ich konečným rozhodnutiam na základe uznesenia súdnej rady po konzultácii s hodnotiacou komisiou¹³. Návrhom zmien sa zavádza možnosť poskytnúť sudcom odmeny po dovŕšení veku 50 a/alebo 60 rokov. Samotné splnenie kritéria veku zakladá oprávnenie, nie však nárok sudcu na odmenu. Keďže nie sú špecifikované žiadne ďalšie podmienky poskytnutia odmeny, ustanovenia ponechávajú pri ich udeľovaní mieru voľnej úvahy¹⁴. Podľa európskych noriem by sa odmeňovanie malo zakladať na objektívnych a transparentných kritériách a odmeny, ktoré obsahujú prvok voľnej úvahy, by mali byť vylúčené¹⁵.

V návrhu zmien sa takisto navrhuje zavedenie druhostupňového preskúmania disciplinárnych rozhodnutí týkajúcich sa sudcov, prokurátorov, notárov a exekútorov, pričom sa posilňuje úloha súdnej rady. Návrhom zmien zákona o sudcoch by sa zaviedlo úplné druhostupňové preskúmanie na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „NSS“), čo zainteresované strany privítali ako pozitívny krok¹⁶. Súdna rada by vymenovala jedného člena a jedného prísediaceho v rámci trojčlenného disciplinárneho senátu v prvostupňovom konaní a dvoch členov a dvoch prísediacich v rámci päťčlenného senátu v druhostupňovom konaní¹⁷. Súdna rada by tiež mala právomoc začať disciplinárne konanie proti sudcom, ako aj právo odvolať sa proti disciplinárnym rozhodnutiam na súd druhej inštancie¹⁸. Hoci by sudcovia najvyššieho správneho súdu zastávali jednu funkciu v senáte v prvostupňovom konaní a dve funkcie v senáte v druhostupňovom konaní, zmenené pravidlá oprávnenosti v praxi v súčasnosti znamenajú,

¹¹ Podľa európskych noriem by sa dočasné pridelenie, aj keď sa uskutočňuje so súhlasom a na dočasnom základe, malo využívať len vo výnimočných prípadoch. ODIHR (2023), bod 35.

¹² Návšteva Slovenska, súdna rada, najvyšší správny súd, najvyšší súd, združenie sudcov.

¹³ Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 9. Schválený návrh zmien, bod 10 a nasl. Najvyšší súd vyjadril obavy v súvislosti so zmenami týkajúcimi sa hodnotenia sudcov. Podľa vlády je cieľom posilniť záruky pre sudcov v súvislosti s preskúmaním správy hodnotiacej komisie.

¹⁴ Keď sudcovia dosiahnu vek 50 rokov, stále im možno priznať odmenu na základe voľného uváženia. O priznaní odmeny sudcovi rozhodne predseda daného súdu, pričom o priznaní odmeny predsedovi krajského súdu rozhodne minister spravodlivosti a o priznaní odmeny predsedovi najvyššieho súdu rozhodne súdna rada. Zainteresované strany vyjadrili obavy, pokiaľ ide o zavedenie odmien, ako aj obavy, že by to mohol byť nástroj na možné ovplyvňovanie alebo manipuláciu sudcov. Návšteva Slovenska, Via Iuris, najvyšší súd.

¹⁵ Benátska komisia (2010), bod 46.

¹⁶ Zmeny zákona o disciplinárnom poriadku najvyššieho správneho súdu.

¹⁷ Vo veciach proti sudcom by senát v prvostupňovom konaní pozostával z predsedu (sudcu najvyššieho správneho súdu), jedného sudcu iného súdu a jedného prísediaceho. Senát v druhostupňovom konaní by sa skladal z predsedu (sudcu najvyššieho správneho súdu), jedného sudcu najvyššieho správneho súdu, dvoch sudcov iného súdu a prísediaceho. Sudcovia iných súdov, ako aj prísediaci sú vyberaní do databáz vytvorených súdnou radou. Súdna rada vymenúva členov disciplinárneho senátu do databázy bez predchádzajúceho štandardného výberového konania, a to výlučne na základe ich vypočutia pred súdnou radou. Konkrétny člen sa vyberie z príslušných databáz náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pri zaevidovaní disciplinárneho návrhu v podateľni pre každý disciplinárny návrh zvlášť. Súdna rada (2025), dodatočný písomný príspevok.

¹⁸ Pred novelizáciou mal právomoc začať konanie len predseda súdnej rady.

že do senátu by mohli byť vymenovaní len dvaja sudcovia¹⁹. Viaceré zainteresované strany vyjadrili obavy v súvislosti s rozšírenou úlohou súdnej rady, s ktorou má potenciál neprimerane ovplyvňovať výsledky disciplinárnych konaní²⁰.

Hoci sa zvažuje zavedenie opatrení na zabezpečenie dostatočných záruk nezávislosti, pokiaľ ide o odvolávanie členov súdnej rady, zatiaľ sa neprijali žiadne formálne kroky²¹. Slovenské orgány oznámili Európskej komisii, že zvažujú možnosť ústavnej reformy, pokiaľ ide o podmienky odvolávania členov súdnej rady, najmä tých, ktorých nevolili sudcovia. Podmienky odvolávania členov súdnej rady, najmä členov, ktorých nevolili sudcovia, stále nie sú stanovené v právnych predpisoch. Od novembra 2023 boli všetci členovia, ktorých predtým vymenovala vláda, prezident a parlament, odvolaní a nahradení pred skončením ich príslušného funkčného obdobia²². Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) odmietol ústavné sťažnosti podané odvolanými členmi²³. Súdna rada zohráva kľúčovú úlohu najmä pri výberovom procese na vymenovanie do funkcie sudcu, postupe preverovania sudcov, disciplinárnych konaniach, priznávaní odmiern a pri rozhodovaní o zrušení stíhania sudcu za trestný čin ohýbania práva. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie musia mať súdne rady, pokiaľ takéto rady existujú, dostatočné záruky, aby mohli byť nezávislé od zákonodarnej a výkonnej moci, pričom sa to týka aj spôsobu, akým sa môžu odvolávať členovia súdnych rád²⁴. V záujme zvýšenia svojej dôveryhodnosti prijala súdna rada uznesenie o presadzovaní a implementácii určitých odporúčaní Európskej siete súdnych rád²⁵. Široká diskrečná právomoc odvolávať členov súdnej rady vytvára potenciálne riziko prijímania rozhodnutí s určitou formou vopred dohodnutého dodržiavania²⁶. Vzhľadom na to, že zatiaľ neboli prijaté žiadne formálne kroky

¹⁹ Zmenami sa vyžaduje, aby členom senátu mohla byť len osoba, ktorá vykonáva odbornú prax viac ako desať rokov vo funkcii sudcu, čo *de facto* vedie k tomu, že zo všetkých sudcov NSS sú oprávnení len dvaja. Hoci sudcovia NSS majú v disciplinárnych senátoch predsednícku pozíciu, váha hlasu predsedu neprevažuje nad hlasom väčšiny.

²⁰ Návšteva Slovenska, najvyšší správny súd, Via Iuris, Sudcovia za otvorené súdnictvo. Pozri aj ENNHRI (2025). Podľa stanoviska poradného výboru európskych sudcov (ďalej len „CCJE“) (2024), bod 19 a nasl., by mali byť subjekty, ktoré začnú konanie, jednoznačne iné ako tie, ktoré o ňom rozhodujú. Podľa stanoviska CCJE (2002), bod 71, by mal byť orgán, ktorý je zodpovedný za vymenovanie takeéhoto senátu, nezávislý.

²¹ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo „zaviesť opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na členov Súdnej rady – a to najmä na tých, ktorých nezvolili sudcovia – vzťahovali dostatočné záruky nezávislosti, pokiaľ ide o ich odvolanie, pričom sa majú zohľadniť európske normy týkajúce sa nezávislosti súdnych rád.

²² Súdna rada sa skladá z 18 členov, z ktorých polovicu tvoria sudcovia volení svojimi kolegami. Po troch členoch vyberajú aj vláda, národná rada a prezident republiky. Parlament 2. mája 2024 odvolal dvoch svojich kandidátov a následne novozvolený prezident 15. júla 2024 odvolal ďalších dvoch členov. Zatiaľ čo prezident vymenoval všetkých troch svojich kandidátov 16. júla 2024, parlament vymenoval dvoch členov v apríli 2024 a v marci 2025, a jedno miesto zostáva neobsadené. združenie sudcov (2025), písomný príspevok, s. 7.

²³ Pozri Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 6.

²⁴ Súdny dvor Európskej únie pripomenul, že pokiaľ ide o postup vymenovania sudcov, aby mohol Výbor pre menovanie sudcov prispieť k zobjektívneniu tohto postupu, je nutné, aby bol takýto orgán sám osebe dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci a aj od orgánu, ktorému má predložiť stanovisko týkajúce sa hodnotenia uchádzačov na miesto sudcu (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, vec C-896/19, *Republika*, bod 66).

²⁵ Uznesenie Súdnej rady SR č. 212/2024 z 18. júna 2024 na účely presadzovania a implementácie odporúčaní uvedených v Správe k Etickému kódexu členov súdnych rád a odporúčaní Kompendia Európskej siete súdnych rád o súdnych radoch.

²⁶ Súdny dvor Európskej únie, spojené veci C-313/23, C-316/23 a C-332/23, bod 87 a nasl.

na zavedenie záruk nezávislosti, pokiaľ ide o odvolávanie členov súdnej rady, celkovo sa vo vykonávaní tohto odporúčania nedosiahol žiadny pokrok.

Hoci sa vďaka zmenám trestných kódexov zavedeným minulý rok objasnili niektoré procesné aspekty týkajúce sa trestnoprávnej zodpovednosti za súdne rozhodnutia a vláda naznačila otvorenosť k ďalším legislatívnym opatreniam, stále je potrebné dosiahnuť ďalší pokrok pri zavádzaní dostatočných záruk²⁷. Pokiaľ ide o tento trestný čin, sudcovia môžu byť stíhaní za svojvoľné rozhodnutie, ktoré spôsobí škodu alebo prizná výhodu inej osobe²⁸. Na žiadosť dotknutého sudcu môže súdna rada vysloviť nesúhlas so stíhaním sudcu za tento trestný čin, ak za to zahlasuje najmenej desať členov súdnej rady²⁹. Tento ochranný mechanizmus bol uplatnený v roku 2024, pričom súdna rada vyslovila nesúhlas s trestným stíhaním v troch trestných konaniach³⁰. Zmenami trestných kódexov prijatými v roku 2024 sa spresnil okamih, od ktorého môže sudca podať takúto žiadosť, čo teraz môže byť ešte pred nadobudnutím účinnosti rozhodnutia o obžalobe. Zaviedla sa 60-dňová lehota, v rámci ktorej má sudca právo požiadať o hlasovanie o vyslovení nesúhlasu s trestným stíhaním od momentu doručenia rozhodnutia o obžalobe³¹. Prevažná väčšina trestných oznámení podaných na sudcov bola doteraz zamietnutá v počiatočných štádiách konania. Toto ustanovenie nielen vytvára administratívnu záťaž, ale nie je ani dostatočne jasné a neobsahuje dostatočné záruky, takže je náchylné na potenciálne zneužitie a má zastrašujúci účinok na nezávislé rozhodovanie sudcov³². Existencia trestného konania proti sudcovi je tiež relevantná z hľadiska previerok³³. Na potrebu ďalších záruk upozornili aj zainteresované strany³⁴. Slovenské orgány vedú dialóg s Európskou komisiou a Radou Európy v snahe riešiť túto otázku a prejavili otvorenosť k ďalšej revízii zákona s cieľom buď zrušiť trestný čin „ohýbania práva“, alebo zaviesť záruky. Keďže je však legislatívny návrh stále v procese konzultácie, v súvislosti s týmto odporúčaním sa dosiahol len obmedzený pokrok.

Nadalej vyvoláva obavy právomoc generálneho prokurátora zrušiť rozhodnutia nižšie postavených prokurátorov, ktorá je teraz doplnená novým rámcom týkajúcim sa prokuratúr³⁵. Generálny prokurátor môže vydať pokyny v ktorejkoľvek fáze konania, dokonca aj pred prijatím právoplatného rozhodnutia vyšetrovateľmi a prokurátormi. V kombinácii s novým rámcom týkajúcim sa prokuratúr sa tak rozširuje rozsah jeho kompetencií. Zatiaľ neboli prijaté žiadne legislatívne kroky na revíziu § 363 Trestného poriadku, ktorý dáva generálnemu prokurátorovi právomoc zrušiť právoplatné rozhodnutia prokurátorov nižších stupňov alebo polície³⁶, je však možné, že to bude predmetom

²⁷ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby zabezpečilo, aby boli zavedené a riadne dodržiavané dostatočné záruky pre prípady, keď sudcovia musia niesť trestnoprávnu zodpovednosť za trestný čin „ohýbania práva“ v súvislosti so svojimi súdnymi rozhodnutiami.

²⁸ § 326a Trestného zákona.

²⁹ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 8.

³⁰ Návšteva Slovenska, súdna rada. Vláda SR (2025), dodatočný písomný príspevok.

³¹ Zmeny Trestného zákona a Trestného poriadku z 8. februára 2024.

³² Správa o právnom štáte 2024, s. 7 a 8. Návšteva Slovenska, združenie sudcov, súdna rada.

³³ Postup preverovania sudcu sa začína vždy, keď je sudca povýšený na vyšší súd, ale aj na základe rozhodnutia súdnej rady, ak s tým súhlasí väčšina jej členov (t. j. viac ako deväť), zákon o súdnej rade. Informácie získané od združenia sudcov.

³⁴ Návšteva Slovenska, súdna rada a združenie sudcov. združenie sudcov (2025), písomný príspevok, s. 7.

³⁵ V tejto súvislosti pozri aj pilier II.

³⁶ Generálny prokurátor v roku 2024 uplatnil svoju právomoc podľa § 363 v 97 prípadoch, z ktorých menej ako polovica mala priamy vplyv na uznesenie o vznesení obvinenia. Niektoré trestné konania boli tiež obnovené zrušením rozhodnutí o prerušení trestného konania. Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 33, resp. dodatočný písomný príspevok.

plánovanej rekodifikácie v rokoch 2025 – 2026. Hoci dať pokyn nezačať trestné stíhanie je zo zákona zakázané, § 6 ods. 10 zákona o prokuratúre stále umožňuje, aby bezprostredne nadriadený prokurátor odňal vec podriadenému prokurátorovi a rozhodol o nej. Navyše oddelenie závažnej trestnej činnosti, ktoré bola zriadené po zrušení Úradu špeciálnej prokuratúry (ďalej len „ÚŠP“), nepožíva rovnakú úroveň autonómie ako jeho predchodca ÚŠP. Pridelovanie vecí medzi krajské prokuratúry a oddelenie závažnej trestnej činnosti sa vykonáva *ad hoc* a bez objektívnych kritérií.

Kvalita

Plánuje sa riešenie niektorých výziev, ktoré zainteresované strany uvádzali v súvislosti s vykonávaním súdnej mapy, ktorej reforma sa uskutočnila v roku 2023. Reformovaná súdna mapa vrátane novej samostatnej sústavy správnych súdov platí od 1. júna 2023. Reforma je súčasťou záväzkov Slovenska v rámci plánu obnovy a odolnosti a jej cieľom je zlepšiť efektívnosť a kvalitu justičného systému³⁷. Správne súdy prvého stupňa údajne fungujú dobre, pričom sa očakáva, že ich efektívnosť sa bude v nasledujúcich rokoch neustále zvyšovať³⁸. Rôzne orgány a zainteresované strany vrátane ministerstva spravodlivosti, generálnej prokuratúry, súdnej rady, Združenia sudcov a Slovenskej advokátskej komory informovali o ťažkostiach, ktoré sa vyskytli pri vykonávaní tejto reformy, najmä z dôvodu nízkeho počtu sudcov, ktorí sú k dispozícii pre požadovanú špecializáciu na niektorých súdoch, a pre potrebu rekvalifikácie veľkého počtu sudcov, čo vedie k oneskoreniam v konaní. Zainteresované strany poukázali aj na skutočnosť, že reorganizácia spôsobila logistické ťažkosti, keďže niektoré súdy teraz pôsobia na viacerých miestach, čo si vyžaduje, aby účastníci konania – vrátane prokurátorov – cestovali na veľké vzdialenosti, a to aj do iných miest³⁹. Ministerstvo spravodlivosti zaviedlo zmeny s cieľom riešiť niektoré z týchto praktických problémov⁴⁰.

Hoci sa reformou rozširuje prístup k bezplatnej právnej pomoci na väčšiu časť spoločnosti, úsilie o digitalizáciu pokračuje. Reforma systému právnej pomoci nadobudla platnosť [1. júla 2025]. Prístup k bezplatnej právnej pomoci sa rozširuje zvýšením príjmovej hranice na vznik oprávnenia, rozšírením kategórií oprávnených osôb, umožnením oslobodenia od poplatkov za predbežné konzultácie a znížením vyžadovanej minimálnej hodnoty sporu⁴¹. Ich cieľom je aj znížiť administratívnu záťaž v rámci konania o nároku na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci⁴². Slovensko v decembri 2024 spustilo novú platformu pre obchodný register, čím sa zavádzajú nové elektronické služby, konkrétne pokiaľ ide o registráciu a zmeny údajov⁴³. Stále prebiehajú práce na prepojení informačných

³⁷ Podrobný opis reformy sa uvádza v Správa o právnom štáte 2023, Slovensko, s. 3 – 4.

³⁸ Návšteva Slovenska, najvyšší správny súd.

³⁹ Združenie sudcov (2025), písomný príspevok, s. 8.

⁴⁰ Zmeny sa navrhujú v súvislosti so zmenami zákonov týkajúcich sa sudcov. Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. Navrhovaná zmena sa týka dvoch aspektov: rozpočtovej kapitoly a toho, že na vytvorenie územného obvodu okresného súdu pre jeho pracovisko bude po novom postačovať, ak bude mať okresný súd dvoch namiesto troch špecializovaných sudcov.

⁴¹ Zmeny zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a niekoľkých súvisiacich zákonov.

⁴² Dôvodová správa k novele zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

⁴³ Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 28. Dôraz sa kládol na zefektívnenie a rozvoj existujúcich informačných systémov, napr. obchodného registra. Pracovalo sa aj na ďalších už existujúcich informačných systémoch.

systémov polície a prokuratúry, pričom vývoj nového digitálneho systému riadenia súdov zostáva vo fáze verejného obstarávania⁴⁴.

Efektívnosť

Justičný systém stále čelí výzvam, pokiaľ ide o jeho efektívnosť, a to najmä v správnych veciach. Odhadovaný čas na vyriešenie občianskoprávných a obchodných vecí na prvom stupni sa v roku 2023 mierne zvýšil na 173 dní (168 dní v roku 2022). Na trestných súdoch prvého stupňa boli trestné činy prania špinavých peňazí v roku 2023 vyriešené v priemere za 791 dní (čo je výrazne dlhšie ako v roku 2022, keď to bolo v priemere za 520 dní)⁴⁵. Napriek reorganizácii súdnej mapy a vytvoreniu samostatnej sústavy správnych súdov sa však efektívnosť správnych súdov výrazne zhoršila. Odhadovaný čas na vyriešenie správnych vecí na prvom stupni sa prudko zvýšil zo 648 dní v roku 2022 na 1 040 dní v roku 2023, čím sa stal jedným z najdlhších v EÚ. Okrem toho miera vyriešenia správnych vecí klesla z 93 % v roku 2022 na 74 % v roku 2023, čo naznačuje, že súdy riešili podstatne menej vecí, ako bol počet nových vecí. Zainteresované strany na Slovensku označili zdĺhavé administratívne konania za prekážku pre podniky, ktorá ovplyvňuje proces získavania potrebných povolení a súhlasov⁴⁶. Toto zhoršenie môže byť spôsobené počiatočnou fázou vykonávania reorganizácie súdnej mapy a vytvárania samostatnej sústavy správnych súdov, pričom sa očakávalo, že to spôsobí dočasné oneskorenia.

II. PROTIKORUPČNÝ RÁMEC

Odborníci, občania aj výkonní riaditelia podnikov vnímajú úroveň korupcie vo verejnom sektore ako vysokú. V Indexe vnímania korupcie z roku 2024, ktorý zostavila organizácia Transparency International, dosiahlo Slovensko 49 bodov zo 100 a umiestnilo sa na 22. mieste v Európskej únii a na 59. mieste vo svete⁴⁷. Po niekoľkých po sebe nasledujúcich rokoch zlepšovania je toto vnímanie späť na úrovni pred piatich rokov⁴⁸. V osobitnom prieskume Eurobarometra na tému korupcie z roku 2025 sa ukázalo, že 78 % respondentov považuje korupciu vo svojej krajine za veľmi rozšírenú (priemer EÚ je 69 %) a 31 % respondentov sa cíti byť osobne dotknutých korupciou v bežnom živote (priemer EÚ je 30 %). Pokiaľ ide o podniky, 85 % spoločností sa domnieva, že korupcia je rozšírená (priemer EÚ je 63 %) a 64 % korupciu považuje za problém pri svojom podnikaní (priemer EÚ je 35 %). Ďalej 26 % si myslí, že sa vedie dostatok úspešných trestných stíhaní, ktoré by mali odrádzať ľudí od korupčných praktík (priemer EÚ je 36), kým 10 % spoločností sa domnieva, že ľudia a podniky pristihnuté pri podplácaní vysokopostaveného úradníka sú primerane potrestané (priemer EÚ je 33)⁴⁹.

⁴⁴ Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 29 – 31. Dokončenie sa očakáva v novembri 2027. Návšteva Slovenska, ministerstvo spravodlivosti.

⁴⁵ Obrázok 21 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025.

⁴⁶ Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát.

⁴⁷ Úroveň vnímanej korupcie sa kategorizuje takto: nízka (nad 79); relatívne nízka (79 – 60), relatívne vysoká (59 – 50), vysoká (menej ako 50).

⁴⁸ V roku 2020 dosiahlo Slovensko 49 bodov, v roku 2024 dosiahlo 49 bodov. O výrazné zvýšenie/zníženie ide vtedy, keď za posledných päť rokov dôjde k zmene o viac ako päť bodov; o zlepšenie/zhoršenie ide pri zmenách v rozmedzí 4 – 5 bodov a relatívne stabilná úroveň sa dosahuje pri zmenách v rozmedzí 1 – 3 bodov. Na Slovensku sa situácia celkovo zhoršila: v roku 2021 sa zvýšila na 52 bodov, v roku 2022 na 53 bodov a v roku 2023 na 54 bodov.

⁴⁹ Údaje z osobitného prieskumu Eurobarometra 561 (2025) a bleskového prieskumu Eurobarometra 557 (2025).

Pripravuje sa nová Národná protikorupčná stratégia na roky 2024 – 2029 a príslušný akčný plán⁵⁰. Stratégia bude zahŕňať opatrenia týkajúce sa riadenia rizika korupcie a podporí integritu vo verejnej správe⁵¹. Akčný plán sa zameria na budovanie kapacít, vzdelávanie, riadenie rizika korupcie a zber údajov na účely monitorovania. Predloženie stratégie vláde na medzirezortné pripomienkové konanie sa plánuje čoskoro v roku 2025.

Hoci došlo k úpravám s cieľom zabezpečiť ochranu finančných záujmov EÚ a slovenská vláda sa v prospech tohto cieľa aktívne angažovala, po nadobudnutí účinnosti reformy trestného práva v roku 2024 sa do istej miery naplnili pôvodne identifikované riziká. Zmeny, o ktorých sme informovali minulý rok a ktoré sa týkajú najmä premlčacích lehôt a trestov za trestné činy korupcie⁵², mali vplyv na niekoľko prebiehajúcich vyšetrovaní a trestných stíhaní korupcie⁵³ vrátane vysokopostavených úradníkov, politikov a podnikateľov úzko prepojených s politikou. Niektoré prípady vrátane niekoľkých prípadov veľkej korupcie boli nenávratne ovplyvnené zavedením miernejších trestov (*lex mitior*) bez možnosti opätovného otvorenia prípadov na základe rovnakých dôkazov (*ne bis in idem*). Malo to negatívny vplyv aj na účinné zaistenie majetku získaného trestnou činnosťou⁵⁴. Už predtým sa vyskytli obavy o účinnosť a odrádzajúci účinok znížených trestov za korupciu, skrátené premlčacie lehoty a ich zosúladenie so smernicou o ochrane finančných záujmov⁵⁵. V druhej polovici roka 2024 bolo prijatých niekoľko ďalších zmien s cieľom riešiť obavy súvisiace so smernicou o ochrane finančných záujmov. Cieľom týchto zmien je zaručiť, že finančné záujmy EÚ budú naďalej chránené, a zabezpečiť, aby Európska prokuratúra (ďalej len „EPPO“) mala plnú právomoc stíhať prinajmenšom podvody a korupciu s vplyvom na rozpočet EÚ.

V súvislosti s odporúčaním týkajúcim sa vyšetrovania a stíhania veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov sa nedosiahol žiadny pokrok⁵⁶. V roku 2024 generálny prokurátor naďalej využíval svoje právomoci na zrušenie konečných rozhodnutí polície a prokurátora, ktoré považoval za nezákonné⁵⁷, čo viedlo k ukončeniu

⁵⁰ Prijatie novej stratégie je záväzok vytyčený v programovom vyhlásení vlády z roku 2023.

⁵¹ Pokiaľ ide o každoročné monitorovanie rezortných protikorupčných opatrení jednotlivých ministerstiev, väčšina ministerstiev poskytla Úradu vlády SR do polovice roka 2024 informácie *ex post*, avšak tieto informácie neboli založené na merateľných ukazovateľoch. Rada protikorupčných koordinátorov, ktorí sú na všetkých ministerstvách, naďalej vystupovala ako poradný orgán vedúceho Úradu vlády Slovenskej republiky.

⁵² Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 4 a nasl. a s. 13 – 14 a nasl.

⁵³ Podľa údajov, ktoré zozbierali niektoré zainteresované strany, mohli mať zmeny vplyv na trestné stíhanie najmenej 1 324 osôb, pričom 446 odsúdených osôb bolo prepustených z väzenia. Nadácia Zastavme korupciu (2025), písomný príspevok, s. 2. Z oficiálnych údajov, ktoré oznámila vláda, vyplýva, že v období od 6. augusta do 31. decembra 2024 sa zastavilo 104 trestných stíhaní z dôvodu premlčania, 252 trestných stíhaní sa zastavilo, pretože daný čin prestal byť trestným činom a 831 vecí bolo postúpených na priestupkové alebo disciplinárne konanie z dôvodu prekvalifikovania trestného činu.

⁵⁴ V niektorých konkrétnych prípadoch zostal majetok obvineného nadobudnutý trestnou činnosťou zaistený, vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 69. O systémových nedostatkoch Úradu pre správu zaisteného majetku, správa Najvyššieho kontrolného úradu (2025).

⁵⁵ Podrobnejšie informácie boli uvedené v pilieri 1.

⁵⁶ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby zabezpečilo účinné a nezávislé vyšetrovanie a stíhanie prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov, a to aj predchádzaním neprimeranému zasahovaniu do takýchto prípadov a obmedzením využívania právomocí generálneho prokurátora na rušenie konečných rozhodnutí vyšetrovateľov a prokurátorov.“ Podobne sa v rámci európskeho semestra (2024) Slovensku odporúča zabezpečenie „zavedenia primeraných záruk účinného vyšetrovania a stíhania prípadov veľkej korupcie“.

⁵⁷ Pozri oddiel Nezávislosť; niektoré trestné konania boli tiež obnovené. Generálny prokurátor vydal uznesenia o zrušení obvinení z korupcie v piatich prípadoch, a to na základe svojich závažných vyšetrovacích záverov

vyšetrovaní aj v prípade viacerých vysokopostavených obvinených. Generálny prokurátor má teraz tiež možnosť opätovne prideliť prípady korupcie na vysokej úrovni, ktoré boli predtým v kompetencii Úradu špeciálnej prokuratúry (ďalej len „ÚŠP“), a dávať priame pokyny prokurátorom ÚŠP, ktorí boli predtým vo všetkých fázach vyšetrovania autonómnejší⁵⁸. Zároveň s preradením bývalých prokurátorov ÚŠP na iné priority, než je korupcia, je spojené riziko, že to v praxi povedie k prietahom pri stíhaní zložitých prípadov korupcie a prípadov korupcie na vysokej úrovni, a to v situácii, keď je trestné konanie už vo všeobecnosti zdĺhavé. Zo štatistik vlády vyplýva pokles vyšetrovaných⁵⁹ a stíhaných⁶⁰ prípadov korupcie v druhej polovici roka 2024, a to čiastočne aj v dôsledku organizačných zmien po zrušení špecializovaných policajných orgánov a špeciálnej prokuratúry⁶¹. Rozdelenie výlučnej právomoci NAKA v oblasti korupcie medzi niekoľko všeobecných policajných subjektov na rôznych úrovniach môže byť spojené s rizikom menej účinného vyšetrovania⁶². Novovytvorený ústredný Úrad boja proti organizovanej kriminalite (ÚBOK) má právomoc vyšetrovať viaceré trestné činy, ktoré nesúvisia s korupciou, ale zameriava sa predovšetkým na vyšetrovanie najzávažnejších trestných činov korupcie⁶³. Ostatné prípady korupcie sa presúvajú na rôzne policajné oddelenia nižšej úrovne⁶⁴. Viaceré zainteresované strany a EPPO upozorňujú na výrazný nedostatok špecializovaných vyšetrovateľov korupcie a finančných analytikov, a to aj na ústredných policajných útvaroch⁶⁵. Pretrvávajú pochybnosti, pokiaľ ide o koordináciu a účinnosť vzájomne prepojených vyšetrovaní korupcie a organizovanej trestnej činnosti, ktoré sú v súčasnosti v kompetencii samostatných

o zásadných nedostatkoch v koncepcii skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia, o selektívnom hodnotení výsledkov dokazovania, o nezvládnutí negatívnej podmienky trestného stíhania v podobe premlčania, resp. o založení trestného stíhania konkrétnej osoby na dôkazoch získaných v rozpore s Trestným poriadkom, ako informovala vláda. Pozri aj Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 34.

⁵⁸ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 17.

⁵⁹ Ministerstvo vnútra zaznamenalo cez NAKA 149 nových prípadov korupcie (241 v roku 2023): 93 prípadov na NAKA (január – august) a cez ÚBOK 56 prípadov (august – december). Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 63. Úroveň presadzovania práva v oblasti podplácania zahraničných verejných činiteľov zostáva nízka. Programové vyhlásenie vlády obsahuje záväzok vytvoriť verejný policajný informačný systém s aktuálnymi štatistikami trestnej činnosti. V súčasnosti sa verejnosti a tvorcom politik poskytuje menej analytických údajov a analytické útvary na ministerstvách spravodlivosti, obrany, kultúry a financií boli zrušené.

⁶⁰ V roku 2024 bolo zaregistrovaných 137 prípadov na trestné stíhanie (v roku 2023 to bolo 160 prípadov). Podľa vlády SR (2024), písomný príspevok, s. 63-66, pokles počtu nesúvisí s činnosťou prokuratúry, ale s činnosťou polície, pričom sa odvoláva aj na významné organizačné zmeny v rámci Prezídia policajného zboru, a to tak z hľadiska vyšetrovateľov, ako aj operatívov. V tomto prechodnom období sa môže prejavovať dočasný pokles počtu trestných vecí.

⁶¹ Vláda SR (2025), s. 68. Pozri aj Zastavme Korupciu (2025), písomný príspevok, s. 1. Pozri aj Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 13.

⁶² Rozkazom prezidenta Policajného zboru (27. augusta 2024) o kompetenciách upravených nariadením č. 175/2010 sa zaviedli „selektívne kompetencie“.

⁶³ Po reforme Trestného zákona bolo menej prípadov kvalifikovaných ako závažné (korupčné) trestné činy. ÚBOK má v porovnaní s NAKA aj menšiu autonómiu a špecializáciu. Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 41 a nasl.

⁶⁴ Vláda uvádza, že od 1. júna 2025 platí nariadenie č. 56 (z 27. mája 2025) ako neverejný vnútorný predpis polície o činnostiach pri odhaľovaní trestných činov a o postupe v trestnom konaní, a to v nadväznosti na nariadenie č. 175 (z 30. decembra 2010), ktorým sa zaviedla „selektívna kompetencia“ nového úradu ÚBOK. Pozri aj Rada Európy (2001), s. 8; kódex správania OSN pre príslušníkov orgánov presadzovania práva.

⁶⁵ Plán obnovy a odolnosti zahŕňa školenia o korupcii len pre NAKA, pozri zložku 16. Približne 100 príslušníkov bolo preradených na kraj alebo okres, vláda SR (2025x), s. 43. EPPO (2025), písomný príspevok, s. 56: v dôsledku inštitucionálnych zmien a odchodov do dôchodku odišiel z polície značný počet skúsených špecializovaných vyšetrovateľov.

subjektov⁶⁶. Účinnosti policajných vyšetrovaní naďalej bráni absencia centrálného elektronického systému na výmenu informácií a centrálny prístup k databázam⁶⁷. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v súvislosti s odporúčaním vydaným v predchádzajúcich rokoch sa nedosiahol žiadny pokrok.

Hoci rámec na ochranu oznamovateľov zostal v platnosti, jeho účinnosť ovplyvňuje nízky počet oznámení a obmedzená inštitucionálna spolupráca. Ministerstvo vnútra uskutočnilo v roku 2024 interné kampane a kampane na zvyšovanie povedomia v sociálnych médiách s cieľom podporiť rámec na ochranu oznamovateľov⁶⁸. Nahlasovanie však zostáva nízke, najmä v oblastiach, kde súkromný sektor spolupracuje so štátom⁶⁹. Zrušenie NAKA má v praxi negatívny vplyv na vybavovanie oznámení oznamovateľov políciou, pričom hrozí riziko oneskorenia pri vybavovaní oznámení o korupcii a poukázané bolo na nejasnosť v tom, ktorý policajný subjekt sa zaoberá oznámeniami, ktoré boli predtým podané na NAKA⁷⁰. Úrad na ochranu oznamovateľov v rozhodnutí z 23. októbra 2024 konštatoval, že ministerstvo vnútra porušilo zákon, pretože sa s Úradom na ochranu oznamovateľov neporadilo predtým, ako postavilo mimo službu desať protikorupčných vyšetrovateľov, ktorí mali status chránených oznamovateľov, a uložil ministerstvu pokutu vo výške 90 000 EUR⁷¹. Ministerstvo vnútra s pokutou nesúhlasilo a v súčasnosti v tejto veci prebieha súdne konanie⁷². Niekoľko z dotknutých protikorupčných vyšetrovateľov NAKA sa odvolalo proti rozhodnutiam ministerstva o postavení mimo službu (veci sa riešia na prvom stupni). Táto situácia ovplyvnila medziinštitucionálnu spoluprácu medzi vládnymi subjektmi a Úradom na ochranu oznamovateľov⁷³.

V oblasti regulácie lobistických činností sa nedosiahol žiadny pokrok⁷⁴. Lobizmus nie je na Slovensku regulovaný. Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení zaviazala, že v záujme posilnenia transparentnosti rozhodovacieho procesu navrhne právne predpisy s cieľom regulovať kontakty verejných činiteľov s osobami zastupujúcimi záujmy jednotlivcov alebo organizácií⁷⁵. Poslanci vládnej koalície v decembri 2024 predložili do národnej rady rôzne zmeny právnych predpisov týkajúcich sa mimovládnych organizácií (ďalej len „MVO“), najprv s cieľom zvýšiť transparentnosť MVO financovaných zo

⁶⁶ Po vražde Jána Kuciaka bolo znovuzavedené riadenie jednotlivých oddelení podľa kategórií trestných činov zrušené a nahradené regionálnym prístupom, ktorý umožňuje komplexné vyšetrovanie vzájomne prepojených trestných činov.

⁶⁷ Daňové údaje možno požadovať len na základe žiadosti, čo spôsobuje oneskorenie vyšetrovania, Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 20.

⁶⁸ Návšteva Slovenska, ministerstvo vnútra.

⁶⁹ V tejto súvislosti sa vysoké riziko korupcie spája okrem iného najmä s úplatkami, ktoré podnikatelia ponúkajú verejným činiteľom za poskytovanie dotácií, nenávratnými finančnými príspevkami a lukratívnymi zmluvami. Pozri aj Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 22.

⁷⁰ Návšteva Slovenska, Úrad na ochranu oznamovateľov. V zákone je vybavovanie oznámení o korupcii vymedzené v § 196 Trestného poriadku a v novom vnútornom predpise polície (nariadenie č. 56 z 27. mája 2025, účinné od 1. júna 2025).

⁷¹ Rozhodnutie UOO-453/2024, č. 4806/2024. Rozhodnutie je konečné, ale podlieha administratívne preskúmaniu. Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 21.

⁷² Ministerstvo vnútra poukázalo na to, že uvedení vyšetrovatelia boli obvinení z trestnej činnosti a podľa zákona musí byť policajt dočasne pozbavený výkonu štátnej služby, ak by jeho ďalšie ponechanie vo výkone štátnej služby ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby alebo priebeh objasňovania jeho konania a je dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu (§ 46 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z.).

⁷³ Návšteva Slovenska, Úrad na ochranu oznamovateľov. Pozri tiež Úrad na ochranu oznamovateľov (2025).

⁷⁴ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby predložilo návrhy na reguláciu lobizmu [...]“.

⁷⁵ Vláda SR (2023c).

zahraničia⁷⁶ a neskôr s cieľom regulovať lobistické činnosti MVO⁷⁷. Zmeny vyvolali kritiku verejnosti, keďže ich rozsah pôsobnosti sa výlučne vzťahoval na lobizmus mimovládnych organizácií⁷⁸ a nezohľadňovali medzinárodné a európske normy pre lobizmus⁷⁹. Tieto návrhy zmien boli nakoniec stiahnuté⁸⁰. Ministerstvo vnútra uvádza, že začalo s prípravou zákona o regulácii lobingu a uskutočnili sa prvé odborné konzultácie so zástupcami vládneho, parlamentného, mimovládneho a akademického sektora a s Európskou komisiou⁸¹. Spravili sa prvé všeobecné kroky, ale keďže nedošlo k žiadnym legislatívnym návrhom, v súvislosti s odporúčaním sa zatiaľ nedosiahol žiadny pokrok.

V reforme slovenskej legislatívy upravujúcej konflikty záujmov sa dosiahol určitý pokrok⁸². Pravidlá týkajúce sa konfliktu záujmov sú naďalej roztrieštené, pričom niektoré aspekty sú upravené v rezortných právnych aktoch, etických kódexoch a usmerneniach pre sudcov, prokurátorov a členov finančnej správy⁸³. Pre vysokopostavených verejných činiteľov sú zavedené niektoré regulácie⁸⁴. Úrad vlády v spolupráci s Radou protikorupčných koordinátorov vypracoval v roku 2024 návrh kódexu správania pre osoby vo vysokých výkonných vládnych funkciách, ktorý by mal predložiť v júli 2025⁸⁵. V súčasnosti neexistuje žiadny takýto kódex správania pre poslancov národnej rady⁸⁶. Hoci po skončení zamestnania existujú určité všeobecné obmedzenia, aby sa zabránilo konfliktu záujmov, pre

⁷⁶ Navrhnuté zmeny sa týkali: zákona o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, zákona o nadáciách, zákona o neinvestičných fondoch, zákona o združeních občanov, zákona o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike a zákona o registri mimovládnych neziskových organizácií.

⁷⁷ Vláda tieto zmeny podporila, pozri stanovisko Úradu vlády SR k návrhu úpravy lobingu v Národnej rade SR (2024). Vláda SR (2024); (2025), písomný príspevok, s. 54.

⁷⁸ Rada Európy (2025); Via Iuris (2024a).

⁷⁹ Rada Európy (2017); OECD (2024). Zmeny neobsahovali komplexné vymedzenie právnych pojmov pre všetkých zástupcov záujmových skupín bez ohľadu na ich povahu a právne postavenie, ako sa odporúča aj v uznesení Európskeho parlamentu (2024a) zo 17. januára 2024 o transparentnosti a zodpovednosti MVO financovaných z rozpočtu EÚ [2023/2122(INI)]. Podobne aj v návrhu smernice Komisie z roku 2023 týkajúcej sa zastupovania záujmov vykonávaného v mene tretích krajín. Neuvádzali ani vymedzenie lobistických činností a cieľov, účinných sankcií za neprimeraný lobizmus, povinného registra transparentnosti alebo legislatívnej stopy.

⁸⁰ Parlament 16. apríla 2025 nakoniec prijal zákon, ktorý sa týka finančnej transparentnosti MVO. Podrobnosti o tomto zákone sa uvádzajú v pilieri IV v ďalšom texte.

⁸¹ Ministerstvo vnútra (2025).

⁸² V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporúčilo, aby „posilnilo legislatívu o konfliktoch záujmov [...]“, pokiaľ ide o poslancov národnej rady, sudcov, prokurátorov, verejných činiteľov a štátnych zamestnancov.

⁸³ V prípade verejných činiteľov pozri ústavný zákon č. 357/2004; v prípade štátnych zamestnancov zákon č. 55/2017, v prípade polície zákon č. 73/1998 a v prípade sudcov pozri zákon č. 385/2000. Podrobné odporúčania vrátane odporúčaní týkajúcich sa rozšírenia vymedzenia konfliktov záujmov a rozsahu nezlučiteľnosti aj v UNCAC (2023), s. 10.

⁸⁴ Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. sa vzťahuje na prezidenta, poslancov národnej rady a vládu, vedúcich ústredných orgánov štátnej správy, štátnych tajomníkov a generálnych tajomníkov. Etický kódex štátneho zamestnanca zatiaľ nie je povinný pre všetky ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy, pokiaľ ide o rizikové vysoké pozície. Metodiku na účely identifikácie rizikových pozícií poskytuje Úrad vlády SR, nie je však povinná, pričom inštitúcie identifikujú svoje vlastné riziká vlastným spôsobom. Pozri Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 24.

⁸⁵ Mal by sa vzťahovať na členov vlády, vedúcich kabinetov, politických poradcov a štátnych tajomníkov. Pozri záväzok vlády, Vláda SR (2023).

⁸⁶ Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii (2023), s. 4. Pozri Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 23.

vysokopostavených úradníkov nie sú v plnej miere zavedené osobitné predpisy týkajúce sa javu otáčavých dverí⁸⁷. V súvislosti s týmto odporúčaním sa teda dosiahol určitý pokrok.

Pokiaľ ide o posilnenie slovenského systému majetkových priznaní, nedosiahol sa žiadny pokrok, pričom sa zvažuje obmedzenie prístupu verejnosti k zverejneným majetkovým priznaniam⁸⁸. Systém majetkových priznaní poslancov národnej rady, sudcov, prokurátorov, verejných činiteľov a štátnych zamestnancov zostáva decentralizovaný a roztrieštený⁸⁹. Vláda uvádza, že súčasné rozpočtové obmedzenia sú dôvodom, prečo zatiaľ nepokročila v plnení záväzku zaviesť jednotné pravidlá týkajúce sa majetkových priznaní všetkých verejných činiteľov a elektronický systém ich podávania⁹⁰. Vláda vzhľadom na obavy o bezpečnosť zvažuje obmedzenie prístupu k v súčasnosti verejne dostupnému systému majetkových priznaní, pričom zvažuje aj prístup len na požiadanie⁹¹, čím sa obmedzia možnosti transparentnosti a monitorovania. V súvislosti s týmto odporúčaním sa preto nedosiahol žiadny pokrok.

Zmeny zákona o financovaní politických strán sú v počiatočnej fáze s tým, že návrh zákona bol predložený na verejnú a medzirezortnú konzultáciu⁹². Vláda má v úmysle zmeniť tento hlavný zákon, ktorý upravuje financovanie politických strán, s cieľom zabezpečiť, aby sa príspevky zo štátneho rozpočtu na činnosť politických strán využívali výlučne na tento účel⁹³. Keďže takáto nová zákonná povinnosť by podliehala legitímnym a nezávislým auditorským kontrolám, prináša so sebou riziko nadmerného prístupu vlády k informáciám o vnútornom fungovaní politických strán, hoci na transparentnosť ich financovania sa už vzťahujú komplexné požiadavky⁹⁴. Reforma sa plánuje na koniec roka 2025. Ministerstvo vnútra na tento účel predložilo 30. júna 2025 návrh na medzirezortné

⁸⁷ Čiastočne sa na nich vzťahuje ústavný zákon č. 357/2004 Z. z., ktorý sa však nevzťahuje na všetky najvyššie výkonné funkcie. Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 53. Pozri aj odporúčanie ix skupiny GRECO (2024), s. 5, odseky 24 – 27 týkajúce sa zavedenia, riadneho monitorovania a presadzovania kódexu správania v prípade osôb v najvyšších výkonných funkciách (ministrov, štátnych tajomníkov, politických poradcov a štátnych zamestnancov vo vysokých funkciách s úzkym prepojením na rozhodovanie).

⁸⁸ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby „posilnilo legislatívu o [...] majetkových priznaniach“.

⁸⁹ Právne predpisy obsahujú osem rôznych noriem pre rôzne kategórie osôb, na ktoré sa táto povinnosť vzťahuje, pričom v každej sa vyžaduje poskytnutie iného množstva informácií a odlišný stupeň zverejňovania. Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 24, uvádzané od roku 2021.

⁹⁰ Návšteva Slovenska, Úrad vlády SR. Programové vyhlásenie vlády SR (2023). Elektronický systém majetkových priznaní by si vyžadoval niekoľko zmien vrátane zmeny ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., na ktorú je potrebná 3/5 väčšina v parlamente. Od roku 2021 sa realizovali dve štúdie vlády, pozri Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 24 – 25.

⁹¹ Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 55. Plánujú sa aj legislatívne zmeny katastrálneho zákona, ktorými sa obmedzí prístup k informáciám o vlastníctve nehnuteľností v katastri nehnuteľností, a to prostredníctvom povinností povinného overovania.

⁹² Zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach, ktorý do veľkej miery odráža odporúčania Skupiny štátov proti korupcii (GRECO). Dary pre politické strany do výšky 300 000 EUR za kalendárny rok sú povolené, zatiaľ čo dary od zahraničných subjektov a anonymných darcov sú zakázané. V prípade nedodržania zákona môže štátna volebná komisia uložiť pokutu vo výške dvojnásobku príjmu z daru alebo bezodplatného plnenia.

⁹³ Vláda SR (2023).

⁹⁴ Strany už majú uloženú povinnosť podávať výročnú správu o svojom financovaní Štátnej komisii pre voľby a kontrolu financovania politických strán. Národná rada dohliada na verejne dostupné správy, v ktorých sa musia uvádzať finančné informácie o volebných kampaniach a totožnosti darcov (§ 22 ods. 5 zákona o politických stranách a politických hnutiach).

pripomienkové konanie a začala sa verejná konzultácia⁹⁵. Pokiaľ ide o financovanie kampaní, zainteresované strany naďalej upozorňujú na nedostatok účinnej kontroly, presadzovania a dohľadu, a to aj v dôsledku politických nominácií⁹⁶. Prípady obchádzania povinnosti transparentnosti pri financovaní volebných kampaní politických strán⁹⁷ boli zaznamenané aj v roku 2024, pričom k netransparentnému financovaniu kampaní dochádzalo cez firmy spriaznené s politickými stranami⁹⁸.

Legislatívne zmeny na predchádzanie korupcii v poľnohospodárstve stále prebiehajú⁹⁹. Poľnohospodárstvo sa na Slovensku vo všeobecnosti aj naďalej zaraďuje medzi oblasti s vysokým rizikom korupcie a podvodov¹⁰⁰. Trestné konanie týkajúce sa rozsiahlych podvodov, úplatkárstva a prania špinavých peňazí v súvislosti s finančnými prostriedkami EÚ vyplácanými Pôdohospodárskou platobnou agentúrou sa stále prejednáva na súde¹⁰¹. Praxou zverejňovania nájomných zmlúv podpísaných Slovenským pozemkovým fondom sa zvýšila transparentnosť, pričom voľné a prenajaté pozemky je možné monitorovať. Tento pokrok je však brzdený nefunkčnosťou systémov na geolokalizáciu prenajatých pozemkov a prepojenie nájomných zmlúv s katastrom.

S novými pravidlami verejného obstarávania sa znižujú požiadavky a záruky, hoci podniky sú vystavené vysokému riziku korupcie. Z rýchleho prieskumu Eurobarometra o postojoch podnikov ku korupcii v EÚ vyplýva, že 49 % spoločností na Slovensku si myslí, že korupcia im v posledných troch rokoch v praxi zabránila vyhrať verejné obstarávanie alebo získať verejnú zákazku (priemer v EÚ je 25 %)¹⁰². Spoločnosti ako jeden z hlavných faktorov uvádzajú, že rastie nespokojnosť podnikov s vnímaným nedostatočným stíhaním korupcie zo strany príslušných orgánov, ako aj s celkovým zhoršením podnikateľského prostredia vrátane negatívneho trendu podmienok hospodárskej politiky, ktoré majú vplyv na ich činnosti¹⁰³. Pokiaľ ide o prístup k verejnému obstarávaniu na Slovensku, v prehľade výsledkov jednotného trhu a konkurencieschopnosti sa za rok 2023 uvádza 33 % verejných obstarávaní s jednou ponukou (priemer EÚ je 29 %). V záujme zjednodušenia pravidiel

⁹⁵ Vláda SR (2024), s. 16.

⁹⁶ Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava. Transparency International (2024a).

⁹⁷ Návšteva Slovenska, Zastavme Korupciu/Transparency International. Tiež Denník N. (2024b).

⁹⁸ Najvyšší kontrolný úrad (2024b), podľa ktorého finančné prostriedky vstupujúce do rozpočtov strán prostredníctvom fiktívnych darcov podkopávajú demokratické princípy. Štátna volebná komisia sa domnievala, že právna úprava (§ 15 zákona o volebnej kampani) je v zásade vyhovujúca, pozri tiež Správu o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 26.

⁹⁹ Zmeny zákona o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov, nariadenia vlády o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom.

¹⁰⁰ Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) v roku 2024 ukončil rozsiahle vyšetrovanie prípadov týkajúcich sa platieb v oblasti poľnohospodárstva. Úrad OLAF od roku 2019 vydával finančné a administratívne odporúčania s cieľom zabezpečiť nápravu, pokiaľ ide o podvody a nezrovnalosti v súvislosti s rozpočtom EÚ, a poukázať na nedostatky pri správe, monitorovaní a kontrole príslušných finančných prostriedkov.

¹⁰¹ NAKA zadržala niekoľko vysokopostavených úradníkov Slovenského pozemkového fondu, ktorí boli v rokoch 2016 až 2020 údajne zapojení do korupčných schém, pozri Správu o právnom štáte 2024, s. 26.

¹⁰² Rýchly prieskum Eurobarometra 557 o postoji podnikov ku korupcii v EÚ (2025). Je to o 24 percentuálnych bodov viac, než je priemer EÚ.

¹⁰³ Návšteva krajiny, Iniciatíva za právny štát/Republiková únia zamestnávateľov/Americká obchodná komora uvádzajú, že spoločnosti zvažujú premiestnenie do zahraničia z dôvodu zhoršeného podnikateľského prostredia.

verejného obstarávania sa prijali zmeny zákona o verejnom obstarávaní a súvisiaceho zákona o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície¹⁰⁴. Keďže týmito zmenami sa približne polovica verejných obstarávaní prakticky vylučuje z rozsahu pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní, a tým z dosahu trestného práva, hrozí, že sa nimi oslabí účinné predchádzanie korupcii a dohľad¹⁰⁵. Chýbajú požiadavky na uverejnenie oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vopred, čo vyvoláva obavy v súvislosti s transparentnosťou¹⁰⁶, a teda aj v súvislosti s účinnými zárukami proti korupcii a zvýhodňovaniu, pričom hrozí, že to bude mať dopad na spravodlivý a konkurenčný trh. Zatiaľ čo len 31 % podnikov vníma úroveň nezávislosti kontrolného orgánu pre verejné obstarávanie (ktorým je Úrad pre verejné obstarávanie) ako veľmi dobrú alebo pomerne dobrú¹⁰⁷, zákon o strategických investíciách vyvolal v súvislosti s nezávislosťou a účinnou kontrolou Úradu pre verejné obstarávanie otázky ako sa uvádzalo v minulosti¹⁰⁸. Verejné obstarávanie v oblasti infraštruktúry, stavebníctva, IT a zdravotníctva patrí na Slovensku medzi oblasti s najvyšším rizikom korupcie¹⁰⁹, čo vytvára neisté podnikateľské a investičné prostredie. Podľa zainteresovaných strán sa týmito dvoma novými právnymi predpismi neriešia výzvy pozorované v praxi, ako napríklad systémové zneužívanie verejných súťaží a úroveň odborných znalostí, ktoré ovplyvňujú kvalitu verejných súťaží¹¹⁰.

III. PLURALITA A SLOBODA MÉDIÍ

Navrhované zmeny zákona o mediálnych službách majú za cieľ rozšíriť právomoci národného regulátora. Cieľom návrhu zákona o mediálnych službách je zosúladiť slovenské právne predpisy s Európskym aktom o slobode médií. Rozšírili by sa tak právomoci regulačného orgánu, aktualizovali by sa pravidlá týkajúce sa transparentnosti vlastníctva, zaviedli by sa pravidlá pridelovania štátnej reklamy a upravili by sa povinnosti poskytovateľov systémov merania sledovanosti. Podľa dvanástej časti zákona o mediálnych službách Rada pre mediálne služby vykonáva v súvislosti s mediálnym prostredím analýzu trhu s cieľom posúdiť riziko narušenia plurality médií. Môže neudelieť súhlas s trhovou operáciou, ak dospeje k záveru, že by táto konkrétna operácia mala „rozhodujúci vplyv“ na zabezpečenie plurality médií v krajine. Na základe súčasnej situácie sa v Monitorovaní plurality médií 2025 považuje nezávislosť regulačného orgánu a pridelovanie štátnej reklamy za oblasti predstavujúce veľmi nízke a nízke riziko¹¹¹.

¹⁰⁴ Zákon č. 179/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní, a zákon č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete.

¹⁰⁵ Zákazky s hodnotou do 50 000 EUR sú teraz vylúčené. Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 28.

¹⁰⁶ Verejné orgány by boli povinné zverejňovať zadávanie zákaziek až ex post. Zastavme korupciu (2024). Návšteva Slovenska, Transparency International. Údaje o verejných súťažiach, OpenTender Slovakia, <https://opentender.eu/sk>.

¹⁰⁷ Obrázok 59 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025.

¹⁰⁸ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 28. Dôvodom sú novovytvorené možnosti priameho politického vplyvu na obstarávanie rozsiahlych investícií zriadením nového postu podpredsedu ÚVO, ktorý má na starosti takéto špecifické obstarávania.

¹⁰⁹ Návšteva Slovenska, vláda, Transparency International, Zastavme korupciu. Útvar hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR už nebude posudzovať všetky hodnotenia strategických investícií. Na projekty, ktoré kabinet označí za strategické, sa vzťahuje skrátené konanie. Euractiv (2024b). Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát/Republiková únia zamestnávateľov/Americká obchodná komora poukazujú na to, že podľa údajov štátne zákazky zvyčajne získavajú rovnaké firmy.

¹¹⁰ Pozri 25 organizácií občianskej spoločnosti (2024).

¹¹¹ Monitorovanie plurality médií (2025), s. 15 a 26.

Vo vykonávaní odporúčania posilniť autonómiu verejnoprávnych médií sa nedosiahol žiadny pokrok¹¹². Po nadobudnutí účinnosti zákona o Slovenskej televízii a rozhlase (ďalej len „STVR“) v júli 2024, ktorým bol zrušený predchádzajúci subjekt, niektoré zainteresované strany naďalej vyjadrujú obavy o jeho dôsledky pre nezávislosť verejnoprávneho vysielateľa¹¹³. Podľa zákona o STVR piatich členov rady volí a odvoláva národná rada na základe nominácií Výboru NRSR pre kultúru a médiá, zatiaľ čo štyroch členov odteraz vymenúva a odvoláva minister kultúry (jedného z nich navrhuje minister financií). Podľa nového zákona generálneho riaditeľa STVR volí priamo Rada STVR. V zákone sa ustanovujú požiadavky na odbornosť a kvalifikáciu jej členov a zriaďuje sa poradná etická komisia, ktorej úlohou je zabezpečovať dodržiavanie štatútu vypracovaného týmto orgánom všetkými zamestnancami a spolupracovníkmi STVR. Môže vydávať nezáväzné stanoviská a odporúčania, ktoré podliehajú schváleniu radou. Financovanie STVR je zákonom stanovené na konkrétnu sumu, ktorá je garantovaná nezávisle od politických rozhodnutí. V správe Monitorovanie plurality médií 2025 sa konštatuje, že tieto opatrenia ako celok vedú k zvýšenej politizácii a poklesu celkovej nezávislosti verejnoprávneho vysielania, a potvrdzujú analýzu, ktorá v tejto oblasti zistila vysoké riziko¹¹⁴. Vo vykonávaní tohto odporúčania sa celkovo nedosiahol žiadny pokrok.

Zmenil sa zákon o slobodnom prístupe k informáciám, čo vyvolalo kritiku zainteresovaných strán v súvislosti s možnými obmedzeniami¹¹⁵. Týmito zmenami, ktoré nadobudli platnosť v marci 2025, sa stanovuje, že za niektoré žiadosti o prístup k informáciám sa môžu účtovať poplatky, a to v prípade „mimoriadne rozsiahleho vyhľadávania informácií“¹¹⁶. Zainteresované strany poukázali na to, že v pozmeňujúcom návrhu chýba jasné vymedzenie pojmov, čo vyvoláva obavy v súvislosti s právom voľnej úvahy, ktoré sa ponecháva úradníkom, a s možnosťou vytvorenia systému poplatkov za kritické informácie. Štandardná lehota stanovená na odpovede na žiadosti občanov sa predĺžila z 8 na 12 dní. Zmeny boli napadnuté verejným ochrancom práv a skupinou poslancov na ústavnom súde. Súd pozastavil uplatňovanie uvedených ustanovení až do vyhlásenia konečného rozhodnutia¹¹⁷. V správe Monitorovanie plurality médií sa však táto oblasť stále považuje za oblasť s celkovo nízkym rizikom¹¹⁸.

V oblasti zlepšovania bezpečnosti novinárov sa nedosiahol žiadny ďalší pokrok¹¹⁹. Vláda potvrdila, že sa upustilo od predchádzajúcich plánov novelizovať Trestný zákon s cieľom

¹¹² V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby „posilnilo pravidlá a mechanizmy s cieľom obnoviť nezávislé riadenie a redakčnú nezávislosť verejnoprávnych médií a zvýšiť ich ochranu s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa verejnoprávnych médií“.

¹¹³ Medzinárodný tlačový inštitút (IPI) a Reportéri bez hraníc (RSF), písomné príspevky, a Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2024).

¹¹⁴ Monitorovanie plurality médií (2025), s. 13 – 14.

¹¹⁵ Zákon č. 401/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

¹¹⁶ Podľa vlády bola novela inšpirovaná českým zákonom o slobodnom prístupe k informáciám. Podľa dôvodovej správy je zámerom zmien zavedenie mechanizmu, ktorý umožní povinným osobám efektívnejšie riadiť proces poskytovania informácií a zabezpečiť úhradu nákladov spojených s rozsiahlym vyhľadávaním a sprístupňovaním informácií.

¹¹⁷ Uznesenie sp. zn. PL. ÚS 6/2025 z 12. marca 2025.

¹¹⁸ Monitorovanie plurality médií (2025), s. 26 – 27.

¹¹⁹ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensku odporučilo, aby „pokročilo v procese vytvárania legislatívnych a iných záruk v záujme zlepšenia fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní, s prihliadnutím na európske normy v oblasti ochrany novinárov“.

reformovať právnu úpravu ohovárania a zaviesť do ústavy dodatočné záruky pre slobodu médií¹²⁰. Platforma na podporu slobody tlače a ochranu novinárov, ktorú vláda zriadila v roku 2023 a ktorá združuje zástupcov ministerstiev, polície, iných verejných inštitúcií, novinárov, asociácií vlastníkov médií a samoregulačných orgánov, nebola funkčná z dôvodu nezhôd medzi zástupcami¹²¹. Samostatná nezávislá platforma na podporu bezpečnosti novinárov na Slovensku uverejnila v roku 2024 svoju druhú správu, v ktorej zdokumentovala rôzne formy útokov a zastrašovania novinárov¹²². Ministerstvo kultúry zriadilo webové sídlo, ktoré poskytuje informácie o strategických žalobách proti verejnej účasti vrátane informácií o obrane podľa občianskeho procesného práva a o kontaktnom mieste¹²³. Od júla 2024 zverejnila platforma Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov päť nových upozornení, ktoré sa týkajú podania žaloby typu strategickej žaloby proti verejnej účasti zo strany predsedu vlády na autora a vydavateľa; ostrej kritiky novinárov zo strany predsedu vlády na tlačovej konferencii; útoku na novinára počas výkonu jeho práce; súdneho príkazu voči spravodajskému médiu a obavy z navrhovaného zákona o práve na odpoveď¹²⁴. Zainteresované strany poukazujú na to, že prostredie sa pre novinárov stáva čoraz nepriateľskejším a slovné útoky pribúdajú¹²⁵. V monitorovacej správe o mapovaní slobody médií z roku 2024 sa uvádza trinásť nových upozornení, ktoré zahŕňajú ďalšie prípady vyčleňovania médií zo strany politikov, slovné vyhrážky a obťažovanie novinárov, ako aj obavy v súvislosti s možným zriadením špecializovaného senátu na prejednávanie vecí proti novinárom a médiám¹²⁶. Pokiaľ ide o nárast počtu hrozieb, zastrašovania a fyzické útoky na novinárov a celkovo náročné pracovné podmienky sa v správe Monitorovanie plurality médií 2025 konštatovalo, že táto oblasť naďalej predstavuje stredne vysoké riziko¹²⁷. V súvislosti s odporúčaním týkajúcim sa zlepšenia bezpečnosti novinárov a ich pracovného prostredia sa celkovo nedosiahol žiadny pokrok.

IV. INÉ INŠTITUCIONÁLNE OTÁZKY TÝKAJÚCE SA SYSTÉMU BRZD A PROTIVÁH

V súvislosti s odporúčaním zabezpečiť účinné verejné konzultácie a v rámci toho zabrániť nadmernému využívaniu skráteného legislatívneho konania pri prijímaní právnych predpisov sa nedosiahol žiadny pokrok¹²⁸. Minuloročná správa o právnom štáte poukázala na nedostatok systematického zapájania zainteresovaných strán do legislatívneho procesu, ako aj na časté využívanie skráteného legislatívneho konania¹²⁹. Vláda síce prijala nové legislatívne pravidlá vlády s cieľom zosúladiť ich s pravidlami parlamentu a posilniť úlohu miestnych samospráv v legislatívnom procese¹³⁰, a to je pozitívny vývoj, no problémom je aj naďalej nedostatočná účinná účasť verejnosti, a to aj v zrýchlených konaniach, a využívanie takýchto zrýchlených postupov. V roku 2024 bolo 58 zo 131

¹²⁰ Návšteva Slovenska, ministerstvo kultúry a ministerstvo spravodlivosti.

¹²¹ Návšteva Slovenska, Investigatívne centrum Jána Kuciaka.

¹²² ICJK (2025).

¹²³ Ministerstvo kultúry (2025).

¹²⁴ Platforma Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov (2025).

¹²⁵ Medzinárodný tlačový inštitút (IPI) a Reportéri bez hraníc (RSF) (2025), písomné príspevky, a Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2024).

¹²⁶ Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2025).

¹²⁷ Monitorovanie plurality médií (2025), s. 14 – 15.

¹²⁸ V Správe o právnom štáte 2024 sa Slovensko odporúčilo, aby „zabezpečilo účinné verejné konzultácie v procese tvorby právnych predpisov, ako aj zapojenie zainteresovaných strán do tohto procesu a snažilo sa zabrániť nadmernému využívaniu skrátených legislatívnych konaní“.

¹²⁹ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 3.

¹³⁰ Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 84 a nasl. uznesenia vlády SR č. 561 z 25. septembra 2024.

prijatých zákonov prijatých za okolností, ktoré obmedzovali účasť verejnosti¹³¹. Z týchto 58 zákonov bolo 28 prijatých v skrátanom legislatívnom konaní¹³² a 30 bolo prijatých na základe návrhu poslanca NR SR, čo si vyžaduje obmedzenejší proces konzultácie¹³³. Zainteresované strany uviedli, že v mnohých prípadoch nemajú v procese tvorby právnych predpisov možnosť reálne vyjadriť svoje názory¹³⁴. Zainteresované strany tiež uvádzajú, že táto absencia pripomienkových konaní s kľúčovými zainteresovanými stranami sa týka aj významných právnych predpisov¹³⁵, a konštatujú, že chýba vecné opodstatnenie skrátaného konania¹³⁶. Celkovo sa v súvislosti s týmto odporúčaním nedosiahol žiadny pokrok.

Rozprava o novele ústavy, ktorá by mohla vyvolať určité obavy v súvislosti so zásadou prednosti práva EÚ, bola odložená. Parlament 9. apríla 2025 prijal v prvom čítaní vládny návrh na zmenu Ústavy Slovenskej republiky. Novelou sa okrem iného zavádzajú ustanovenia, ktoré by v prípade jej prijatia mohli vyvolať určité obavy v súvislosti so zásadou prednosti práva EÚ¹³⁷. Parlamentná rozprava bola odložená. Komisia vedie intenzívny dialóg so slovenskými orgánmi už od vypracovania prvých návrhov, pričom ich informuje o svojom stanovisku a odporúča prehodnotiť prijatie novely.

Vysokú mieru dôvery v účinnosť ochrany investícií vyjadrila menej ako polovica opýtaných spoločností na Slovensku. O tom, že investície sú chránené zákonom a súdmi, je veľmi silno alebo pomerne silno presvedčených 36 % spoločností¹³⁸. Hlavným dôvodom nedôvery spoločností je nepredvídateľný a netransparentný úradný postup a ťažkosti s napadnutím správnych rozhodnutí na súde (50 %)¹³⁹. 40 % spoločností vníma úroveň nezávislosti národného orgánu pre hospodársku súťaž (Protimonopolného úradu SR) ako

¹³¹ NR SR (2024); Návšteva Slovenska, verejný ochranca práv.

¹³² NR SR (2024).

¹³³ Hoci iniciovanie legislatívneho procesu poslancom národnej rady sa nespochybňuje, nadmerné využívanie takéhoto postupu vedie k obmedzovaniu konzultácií so zainteresovanými stranami, dôsledkom čoho môžu byť právne predpisy menej transparentné a menej inkluzívne. Takéto postupy sa využili napríklad pri zavádzaní dôležitých zmien zákona o MVO.

¹³⁴ Návšteva Slovenska, Via Iuris, Zastavme korupciu, Transparency International, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, verejný ochranca práv, Americká obchodná komora a Republiková únia zamestnávateľov.

¹³⁵ Zmeny disciplinárneho konania predložené bez predchádzajúcej konzultácie s najvyšším správnym súdom. Návšteva Slovenska, najvyšší správny súd. Prijatie konsolidačného balíka bez konzultácie s podnikateľskými združeniami. Návšteva Slovenska, Americká obchodná komora. Zmeny Trestného zákona prijaté bez riadnej verejnej konzultácie, Slovenská advokátska komora (2025), písomný príspevok, s. 17. Zmeny viacerých zákonov týkajúcich sa fungovania mimovládnych organizácií prijaté bez riadnej verejnej konzultácie a s obmedzením času na parlamentnú rozpravu.

¹³⁶ Únia občianskych slobôd pre Európu (2025), s. 880. V § 89 zákona o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky sa stanovuje, že skrátané legislatívne konanie je možné „[z]a mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody“. Slovenská advokátska komora (2025), písomný príspevok, s. 17; združenie sudcov (2025), písomný príspevok, s. 14.

¹³⁷ Poslanecký návrh zákona, parlamentná tlač 733, navrhované zmeny článku 7 ods. 6 až 7 Ústavy Slovenskej republiky.

¹³⁸ Obrázok 54 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025.

¹³⁹ Obrázok 55 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025. 49 % opýtaných investorov vníma ako dôvod nedostatočnej dôvery v ochranu investícií časté zmeny právnych predpisov a 47 % obavy o kvalitu procesu tvorby právnych predpisov a kvalitu, účinnosť alebo nezávislosť súdnictva.

veľmi alebo pomerne dobrú¹⁴⁰. Na úrovni najvyššieho správneho súdu nie sú zavedené žiadne súdne mechanizmy na zabezpečenie vykonávania rozsudkov správnych súdov¹⁴¹.

K 1. januáru 2025 malo Slovensko 31 nevykonaných hlavných rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom tento počet v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol o dva¹⁴². Miera nevykonania hlavných rozsudkov, ktoré sa týkajú Slovenska a boli vynesené za posledných desať rokov, bola v tom čase na úrovni 41 % (v porovnaní so 47 % v roku 2024; 59 % zostalo nevykonaných) a priemerný čas, kým došlo k vykonaniu rozsudkov, bol 3 roky a 9 mesiacov (v porovnaní s 3 rokmi a 3 mesiacmi v roku 2024)¹⁴³. Najstarší hlavný rozsudok, ktorý čaká na vykonanie viac ako 12 rokov, sa týka neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania¹⁴⁴. Pokiaľ ide o dodržanie platobných lehôt, k 31. decembru 2024 čakalo na potvrdenie platieb celkovo 4 prípady (v porovnaní s 24 prípadmi v roku 2023)¹⁴⁵. Počet hlavných rozsudkov, ktoré ešte neboli vykonané, sa k 16. júnu 2025 zvýšil na 33¹⁴⁶.

Prostredie občianskej spoločnosti čelí ďalšiemu tlaku a nedávno boli cez právny rámec zavedené nové povinnosti týkajúce sa podávania správ a zverejňovania informácií. Priestor občianskej spoločnosti na Slovensku sa považuje za „zúžený“¹⁴⁷. 16. apríla 2025 bol prijatý zákon, ktorým sa mení niekoľko právnych predpisov týkajúcich sa fungovania MVO a ktorým sa stanovujú povinnosti MVO každoročne podávať správy a zverejňovať informácie. Tým bola na občiansku spoločnosť uvalená ďalšia záťaž¹⁴⁸. Zainteresované strany uviedli, že MVO počas vykazovaného obdobia podliehali zvýšenej administratívnej kontrole a záťaži¹⁴⁹. Od 5. marca 2025 sú ministri a vedúci verejných orgánov povinní informovať vládu o všetkých zmluvách, ktoré plánujú uzavrieť s MVO. Niektoré MVO pôsobiace v určitých oblastiach, najmä v oblasti presadzovania ľudských práv, prišli o finančné prostriedky zo štátom podporovaných grantových schém, ktoré im boli poskytnuté v predchádzajúcich rokoch¹⁵⁰. Verejná diskusia je viac polarizovaná a politici svojimi vyjadreniami útočia na MVO a médiá¹⁵¹. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva¹⁵²

¹⁴⁰ Obrázok 60 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025.

¹⁴¹ Obrázok 49 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2025.

¹⁴² Vysvetlenie procesu dohľadu sa uvádza na [webovom sídle](#) Rady Európy.

¹⁴³ Všetky údaje vypočítala Európska sieť pre implementáciu a vychádzali z počtu prípadov, ktoré sa považujú za nedokončené k dátumu ročnej uzávierky, t. j. k 1. januáru 2025. EIN (2025), písomný príspevok, s. 8.

¹⁴⁴ Rozsudok ESLP, 44482/09, Maxian a Maxianová/Slovensko, čaká na vykonanie od roku 2012.

¹⁴⁵ Rada Európy (2025), s. 157.

¹⁴⁶ Údaje podľa online databázy Rady Európy (HUDOC).

¹⁴⁷ CIVICUS (2024).

¹⁴⁸ Zmeny z 27. marca 2024, o ktorých sa píše v Správe o právnom štáte 2024 na strane 35 a ktoré boli pôvodne zamerané na zavedenie označenia „zahraničný agent“, boli v decembri 2024 zmenené návrhom, ktorého cieľom bolo zaviesť reguláciu lobizmu a oznamovaciu povinnosť pre MVO, a krátko pred parlamentnou rozpravou upravené vypustením aspektu lobizmu. Podľa vlády sa transparentnosť občianskej spoločnosti zvýšila vytvorením jednotného rámca povinností organizácií občianskej spoločnosti v oblasti podávania správ a zverejňovania informácií.

¹⁴⁹ Konkrétne rozsiahlym alebo opakovaným auditom. Návšteva Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva; ENNHRI (2025), Únia občianskych slobôd pre Európu (2025), s. 891.

¹⁵⁰ ENNHRI (2025), s. 8. Podľa vlády niektoré MVO síce prišli o finančné prostriedky, ale iné ich naopak získali (zmeny v zozname podporovaných MVO sa uskutočňujú každý rok), pričom celkový objem finančných prostriedkov v rámci tejto dotačnej schémy zostal nezmenený.

¹⁵¹ Návšteva Slovenska, Transparency International a Zastavme korupciu. ENNHRI (2025), s. 8; Únia občianskych slobôd pre Európu (2025), s. 890; Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva (2025).

¹⁵² S mandátom národnej inštitúcie pre ľudské práva a ako orgán pre rovnaké zaobchádzanie s akreditačným statusom B.

pokračuje v úsilí o posilnenie kultúry právneho štátu prostredníctvom rôznych iniciatív a činností¹⁵³.

¹⁵³ Návšteva Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva.

Príloha I: Zoznam zdrojov v abecednom poradí*

* Zoznam príspevkov prijatých v rámci konzultácií k Správe o právnom štáte 2025 sa nachádza na adrese https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_en.

25 organizácií občianskej spoločnosti (2024), pripomienky k návrhu zákona o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete, <https://api.mojapeticia.sk/media/campaign/attachment/34f318f9-54b2-48a8-bcfb-39fcc15be579.pdf>.

CCJE (2024), *Opinion No. 27 on the disciplinary liability of judges* (Stanovisko č. 27 k disciplinárnej zodpovednosti sudcov), <https://rm.coe.int/opinion-no-27-2024-of-the-ccje/1680b2ca7f>.

Centrum pre pluralitu a slobodu médií (2025), *Media Pluralism Monitor 2025, Country report for Slovakia* (Monitorovanie plurality médií 2025, Správa o Slovensku), <https://cmpf.eui.eu/projects/media-pluralism-monitor/>.

CIVICUS (2024), https://monitor.civicus.org/globalfindings_2024/.

Únia občianskych slobôd pre Európu (2025), *Slobody – Správa o právnom štáte 2025*, <https://www.liberties.eu/f/vdxw3e>.

Rada Európy (2025), *Rada odborníkov na právo mimovládnych organizácií, CONF/EXP(2025)2, The draft amendments to the Slovakia framework regulation governing non-governmental organisations introducing the concept of „foreign supported organisations“* (Návrh zmien slovenskej rámcovej úpravy mimovládnych organizácií, ktorým sa zavádza pojem „organizácie so zahraničnou podporou“), <https://rm.coe.int/expert-council-opinion-on-the-amendments-to-the-slovakia-ngos-laws-doc-/1680b3f82b>.

Rada Európy (2001), *European Code of Police Ethics* (Európsky kódex policajnej etiky), 4831 ID 5652 Rec(01)10 Ethique Police E.

Platforma Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov (2025), *Slovakia* (Slovensko), <https://fom.coe.int/en/pays/detail/11709578>.

Rada Európy: Výbor ministrov (2025), *Supervision of the execution of judgments and decisions of the European Court of Human Rights, 18th Annual Report of the Committee of Ministers* (Dohľad nad výkonom rozsudkov a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, 18. výročná správa Výboru ministrov), <https://rm.coe.int/gbr-2001-18e-rapport-annuel-2024/1680b4d77d>.

Rada Európy: Benátska komisia (2010), *Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges* (Správa o nezávislosti súdneho systému, časť I: nezávislosť sudcov), CDL-AD (2010)004, [https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/CDL-AD\(2010\)004-e](https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/CDL-AD(2010)004-e).

Rada Európy (2017), *Recommendation on the legal regulation of lobbying activities in the context of public decision making, CM/Rec(2017)2* [Odporúčanie o právnej úprave lobistických činností v kontexte verejného rozhodovania, CM/Rec(2017)2], ES190060_Premis 057917 GBR 2017 CMRec(2017)2 et Exposé Motifs 8439 WEB A5.pdf.

Denník N. (2024), Bude netransparentná a neférová prezidentská kampaň novým normálom? <https://dennikn.sk/blog/3997628/bude-netransparentna-a-neferova-prezidentska-kampan-novym-normalom/>.

Denník N. (2024a), Všetkých 23 vyšetrovateľov, ktorí sa zastali obvinených kolegov, preradia. A končí celá NAKA, <https://dennikn.sk/4132990/vsetkych-23-vysetrovatelov-ktori-sa-zastali-obvinenych-kolegov-odsunu-na-obvodne-oddelenia/>.

EPPO (2023), *Statement regarding the legislative amendments proposed by the Slovak government* (Vyjadrenie k legislatívnym zmenám navrhnutým slovenskou vládou), <https://www.eppo.europa.eu/en/news/statement-regarding-legislative-amendments-proposed-slovak-government>.

Euractiv (2025), *European Prosecutor: Fico's reforms negatively impacted fraud investigations* (Európsky prokurátor: Ficove reformy mali negatívny vplyv na vyšetrovanie podvodov), <https://www.euractiv.com/section/politics/news/european-prosecutor-ficos-reforms-negatively-impacted-fraud-investigations/>.

Euractiv (2024a), *Smer a Hlas uniesli eurovolby do spriaznených agentúr*, <https://euractiv.sk/section/digitalizacia/news/smer-a-hlas-uniesli-eurovolby-do-spriaznenych-agentur/>.

Euractive (2024b), *Slovensko bude hodnotiť prínosy a náklady strategických projektov až od 40 miliónov eur* (26. júna 2024), <https://euractiv.sk/section/klima/news/kamenicky-analyza-strategicke-projekty-nad-40-milionov-eur-hodnota-za-peniaze/>.

Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2024), *misia na Slovensku na overenie skutočností uvedených v zistienciach, Media freedom in Slovakia under threat* (Sloboda médií na Slovensku v ohrození), <https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2025/02/MFRR-Slovakia-Mission-Report-2024.pdf#:~:text=The%20following%20report%20presents%20an%20urgent%20assessment%20of,b%20the%20Media%20Freedom%20Rapid%20Response%20%28MFRR%29%20partners>.

Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2025), *Mechanizmus rýchlej reakcie v oblasti slobody médií – Slovensko*, <https://www.mfrr.eu/monitor/>.

Európska komisia (2023), *Návrh SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa stanovujú harmonizované požiadavky na vnútornom trhu týkajúce sa transparentnosti zastupovania záujmov vykonávaného v mene tretích krajín a ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0637#:~:text=This%20proposal%20aims%20to%20contribute%20to%20the%20proper,activities%20when%20carried%20out%20in%20the%20internal%20market>.

Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok z 24. júla 2012, Maxian a Maxianová/Slovenská republika, 44482/09.

Európska sieť pre implementáciu (2025), písomný príspevok k Správe o právnom štáte 2025.

Európska sieť národných inštitúcií pre ľudské práva (ENNHRI) (2025), písomný príspevok k Správe o právnom štáte 2025. Greco (2024), 5. kolo hodnotenia – druhá správa o plnení, Slovensko, GrecoRC5(2023)9.

Európsky parlament (2024), *Parliament concerned about the rule of law in Slovakia* (Parlament je znepokojený právnym štátom na Slovensku), <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240112IPR16770/parliament-concerned-about-the-rule-of-law-in-slovakia>.

Európsky parlament (2024a), P9_TA(2024)0036 – Transparentnosť a zodpovednosť mimovládnych organizácií financovaných z rozpočtu EÚ – Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. januára 2024

o transparentnosti a zodpovednosti mimovládnych organizácií financovaných z rozpočtu EÚ (2023/2122(INI)), EUR-Lex – 52024IP0036 – EN – EUR-Lex.

Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=565165>.

ICJK (2025), Počet zaznamenaných útokov voči novinárom sa v roku 2024 zvýšil o viac ako polovicu, <https://www.icjk.sk/377/Pocet-zaznamenanych-utokov-voci-novinarom-sa-v-roku-0-zvysil-o-viac-ako-polovicu>.

Ministerstvo kultúry (2025), Anti-SLAPP, <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/anti-slapp-2/>.

Ministerstvo vnútra (2025), Tlačové správy: Začíname odbornú diskusiu o parametroch legislatívy upravujúcej lobing, <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=zaciname-odbornu-diskusiu-o-parametroch-legislativy-upravujucej-lobing>.

OECD (2024). *Recommendation of the Council on Transparency and Integrity in Lobbying and Influence* (Odporúčanie Rady týkajúce sa zásad transparentnosti a integrity v lobizme a ovplyvňovaní), OECD/LEGAL/0379.

Úrad na ochranu oznamovateľov, Výročná správa o činnosti úradu za rok 2024: Ako sa nám darilo v roku 2024 a kde vidíme nedostatky (2025), <https://www.oznamovatelia.sk/zverejnili-sme-vyrocnu-spravu-za-rok-2024/>.

Stanovisko Úradu vlády SR k návrhu úpravy lobingu v Národnej rade SR (4. decembra 2024), <https://www.vlada.gov.sk/tlacove-spravy/stanovisko-uradu-vlady-sr-k-navrhu-upravy-lobingu-v-narodnej-rade-sr/>.

NR SR (2024), Stručný prehľad legislatívnej činnosti NR SR, <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=557911>.

Poslanecký návrh zákona, parlamentná tlač 733, návrh ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Reportéri bez hraníc (RSF) (2025), písomný príspevok k Správe o právnom štáte 2025.

Vláda SR (2023), Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, 2023 – 2027, <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=535376>.

Vláda SR (2025a). Robert Kaliňák v televíznej relácii V politike na stanici TA3, 2. februára 2025, <https://www.ta3.com/clanok/978535/bradaty-gruzinec-mal-zvrhnut-vladu-co-bude-dalej-jednorozce-a-hadojasteri-pytal-sa-valasek-ste-smiesny-reagoval-kalinak>.

Vláda SR (2025b), tlačová konferencia z 22. januára 2025 (7:55 a 8:14), Tlačová konferencia predsedu vlády SR Roberta Fica na tému: Zvolanie Bezpečnostnej rady, <https://www.youtube.com/watch?v=jvjTfiiW3NE>.

Vláda SR (2024), Rámcový plán legislatívnych úloh vlády SR na IX. volebné obdobie.

SME.sk (2024), Susko si to s analytickým centrom rozmyslel. Chystá sa ho obnoviť v menšom, <https://domov.sme.sk/c/23392644/susko-si-to-s-analytickym-centrom-rozmyslel-chysta-sa-ho-obnovit-v-mensom.html>.

SME.sk (2025a), Počiatka už nestíhajú v kauze Tipos. Prípád je po zmene trestných kódexov premlčaný, <https://domov.sme.sk/c/23438601/jan-pociatek-kauza-tipos-lemikon.html>.

Najvyšší kontrolný úrad (2025), Štát spravuje zaistený majetok neefektívne, legislatívu treba upraviť podľa medzinárodnej praxe, <https://www.nku.gov.sk/sk/-/stat-spravuje-zaisteny-majetok-neefektivne-legislativu-treba-upravit-podla-medzinarodnej-praxe>.

Najvyšší kontrolný úrad (2024b), Mŕtve duše a fiktívni darcovia sú nášľapnými mínami v systéme fungovania politických strán, <https://www.nku.gov.sk/-/mrtve-duse-a-fiktivni-darcovia-su-naslapnymi-minami-v-systeme-fungovania-politickych-stran>.

Teraz.sk (2025), Ministerstvo kultúry ruší Inštitút kultúrnej politiky, <https://www.teraz.sk/spravy/ministerstvo-kultury-rusi-institut/816923-clanok.html>.

Transparency International Slovensko (2024a), Minister vnútra namiesto kontroly kampane sám porušuje pravidlá platenými útokmi na Korčoka: prezidentské voľby 2024, <https://volby.transparency.sk/prezident2024/aktuality/minister-vnutra-namiesto-kontroly-kampane-sam-porusuje-pravidla-platenymi-utokmi-na-korcoka>.

Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) (2025), *Experts alarmed by deterioration of fundamental freedoms and civic space in Slovak Republic* (Experti sú znepokojení zhoršovaním základných slobôd a občianskeho priestoru v Slovenskej republike), *Experts alarmed by deterioration of fundamental freedoms and civic space in Slovak Republic* | OHCHR.

Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) (1979), *Code of Conduct for Law Enforcement Officials* (Kódex správania príslušníkov orgánov presadzovania práva), <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/code-conduct-law-enforcement-officials>.

Skupina pre preskúmanie vykonávania zriadená v rámci Konferencie zmluvných štátov Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (UNCAC)(2023): *Stav vykonávania Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii – zhrnutie (4. – 8. september 2023)*, CAC/COSP/IRG/II/4/1/Add. 6, <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/4-8September2023/CAC-COSP-IRG-II-41-Add.6/CAC-COSP-IRG-II-41-Add.6-E.pdf>.

Via Iuris (2024), Analýza zákona proti mimovládkam, <https://viaiuris.sk/aktuality/analyza-zakona-proti-mimovladkam-slovak-anti-ngo-bill-analysis/>.

VSquare (2024), *Slovak Ruling Party attacks journalist investigating Government spending* (Slovenská vládnúca strana útočí na novinára, ktorý vyšetroje výdavky vlády), <https://vsquare.org/slovak-ruling-party-attacks-journalist-investigating-government-spending/>.

Vnútroštátne právne predpisy:

zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám,

zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností,

zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách),

zákon č. 265/2025 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách),

zákon č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky,

zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby,

zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka,

zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.,

zákon č. 83/1990 Z. z. o združovaní občanov,

zákon č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike,

zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách,

zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov,

zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach,

zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon),

zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon,

zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok,

zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky,

nariadenie vlády č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom.

Príloha II: Návšteva Slovenska

Útvary Komisie absolvovali vo februári 2025 virtuálne stretnutia s týmito subjektmi:

- Americká obchodná komora,
- Združenie sudcov Slovenska,
- Asociácia televíznych vysielateľov Slovenska,
- Asociácia rádii Slovenska,
- Komora mimovládnych neziskových organizácií,
- Ústavný súd Slovenskej republiky,
- Úrad vlády Slovenskej republiky – sekcia bezpečnosti štátu a prevencie korupcie,
- Investigatívne centrum Jána Kuciaka,
- Sudcovia za otvorenú justíciu,
- súdna rada,
- ministerstvo kultúry,
- ministerstvo vnútra,
- ministerstvo spravodlivosti,
- Slovenské národné stredisko pre ľudské práva,
- Republiková únia zamestnávateľov,
- Úrad na ochranu oznamovateľov,
- Kancelária NR SR (odpovede doručené písomne),
- Prezídium Policajného zboru Slovenskej republiky,
- Generálna prokuratúra,
- verejný ochranca práv,
- Úrad krajskej prokuratúry,
- Iniciatíva za právny štát,
- Úrad boja proti organizovanej kriminalite (ÚBOK),
- Slovenská advokátska komora,
- Rada pre vysielanie a retransmisiiu,
- Slovenský pozemkový fond (odpovede doručené písomne),
- Asociácia tlačných a digitálnych médií,
- Úrad pre verejné obstarávanie,
- Slovenský syndikát novinárov,
- najvyšší správny súd,
- Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,
- najvyšší súd,
- Transparency International Slovensko,
- Via Iuris,
- Zastavme korupciu.

* Komisia sa na viacerých horizontálnych stretnutiach stretla aj s týmito organizáciami:

- Amnesty International,
- Araminta,

- Civil Liberties Union for Europe (Únia občianskych slobôd pre Európu)
- Civil Society Europe,
- European Civic Forum (Európske občianske fórum)
- European Partnership for Democracy (Európske partnerstvo pre demokraciu)
- Európske fórum mládeže,
- International Commission of Jurists (Medzinárodná komisia právnikov)
- Medzinárodná federácia pre ľudské práva (FIDH),
- JEF Europe,
- Philanthropy Europe Association,
- Transparency International.